

A TŰ

főiskolai @ magazin

Főszerkesztő: Korboly Edit

1991/8

A Tű a JGYTF ifjúságának lapja

Szerkesztőség: Szeberényi Gyula Tamás, Nyulasi Zsolt, Gévai Imre,

Dobos Andrea, Tóth Tamás, Paládi Zsolt, Gánóczy György

A szövegszerkesztést végezte: Annus Gábor mv.

Felelős kiadó: JGYTF HÖK Vezető Testülete

Megjelenik (a lehetőségek szerint) havonta kétszer.

A lapot Mekis Csilla grafikai ékesítik.

Készült a Főiskola nyomdájában 600 példányban.

A címlapterv Felföldi Barnabás munkája.

Lapzárta: 1991. október 14.

Szerkesztőségi órák: Hétfő, 20.00 óra, SZKV klub, Deák Ferenc u.

Mi lesz veled, Tű?

Talán sokan meglepődnek a fenti kérdésen. Pedig semmi ok nincs a meghökkenésre. A szerkesztőgárda többsége negyedéves, tehát már az idén is kevesebb energiát tud belefektetni az újságkészítésbe. Tanítási gyakorlatok, szakdolgozat és miegyéb hasznos és fontos feladat köti le idejük nagy részét. E főiskolai elfoglaltságok is eredményezik a lap színvonalának esését. Így ÚJRA -hiszen nemegyszer fordultunk már hozzászólások e témában- várjuk azoknak a jelentkezését, akik szívesen részt vennének a Főiskola -most már hagyományokkal is rendelkező- lapjának munkálataiban. Publicistákat, illetve riportereket várunk elsősorban, akár a hétfői szerkesztőségi összejöveteleken, akár napközben a HÖK-irodában, illetve remélhetőleg a szünet után már saját szerkesztőségi szobánkban. Természetesen továbbra is szívesen fogadjuk az irodalmi munkákat. A Főiskola eddigi periodikái hasonló okok miatt haltak el - "emberhiány"...! Talán nektek sem mindegy, hogy a Tű a jövőben hogyan tud tovább munkálkodni. Kimondva, vagy kimondatlanul arról is szó van, hogy előbb-utóbb elkövetkezik a stafétát adásának időpontja. Új generációk, új hangvétel - na, remélhetőleg "a tiszta hang" -, analógikusan: (a vasútnak mennie kell!). Ezt a lapot tovább kell csinálni! Ehhez van szükség a Tű, illetve az "utódaitok" segítségére. Annak reményében, hogy e "kérés" minél szélesebb körben meghallgatásra talál, üdvözlök mindenkit a szerkesztőség nevében :

Tóth Tamás

Egy nő az elnöki székben

Interjú a Főiskolai Tanács új elnökével

Dr. Szendrei János megbízatása a múlt tanév végén lejárt, így közvéleménykutatásra került sor - ki legyen az új elnök?

Hosszas, többlépcsős szavazás eredményeképpen, - talán először - egy nő került az elnöki székbe.

Dr. Kocsondi Andrásnéval, az Idegennyelvi Lektorátus vezetőjével az irodájában találkoztam.

A fiatalos külsejű tanárnő az első bemutatkozás előtt beszél elképzeléseiről.

- Gondolt-e arra, hogy jelöltni fogják?

- Nem gondoltam rá, mert több funkcióm is volt. De már nyáron jelezte Szendrei tanár úr, hogy a közvélemény-kutatásnál szerepelt a nevem. Azt is közölte, hogy Galgóczi tanár úr neve szerepelt előttem. Ennek örültem, mert a többes jelölés híve vagyok, az embereknek legyen lehetőségük a választásra.

- Az felmerült Önben, hogy megválasztják? Emlékszem, hogy az utolsó pillanathban vissza akart lépni.

- Már egy lépcsővel előbb is vissza akartam, csak olyan volt a helyzet, hogy nem igazán lehetett. A végén azért akartam visszalépni, mert alkalmasnak találtam Balogh Tibort.

- Mit gondol magáról a funkcióról?

- Szerintem bármelyik tanácstag elláthatná. Kis tapasztalat kell hozzá. Most, hogy megválasztottak még egyszer átnéztem a Főiskola Működési Szabályzatát - immár alaposabban. Azóta az én szememben is nagyobb lett ez a feladat. A Főiskolai Tanács konstruktivitását is a megfelelő előkészítésben látom, emlékszem, hogy nagy vita volt a Tanács létszámáról. Úgy gondolom, nem azon múlik, hogy 45 ember vagy 30, hanem azon, hogyan készítjük elő. Ha van idő előkészíteni, ha lényegesek a problémák, ha érdekelt minden egység a napirendi pontokban - akkor menni fog a dolog.

- Tehát elutasítja a modernizációs törekvéseket?

- Mire gondol?

- Például Karikó tanár úr javaslatára a kisebb létszámú Főiskolai Tanácsról?

- Nem ismerem.

A Főiskolai Tanács kompetenciája azáltal is nő, hogy szakmai bizottságokat működtet. Fontos az is, hogy mint legfőbb döntéshozó szervnek - mély demokratizmuson kell alapulnia. Ez a háttér is megvan.

- Most egy kicsit más téma. Ön volt az, aki az előző tanácsülésen egy hallgatói határozattal szembehe-lyezkedett. A nyelvvizsgapótlékre gondolok. Ön győzött, vagyis továbbra is kell díjazni azon hallgatókat, akiknek valamilyen nyelvből - ha nem szakjuk - nyelvvizsgájuk van. Kapott valamilyen pozitív visszajelzést?

- Nem. Nem is volt rá idő, azt hiszem. Különben egy javaslatot készítettünk elő itt, a Lektorátuson, amely a későbbiekben is alapul szolgálhat ez ügyben.

- Pár perc múlva négy óra. Kezdődik a Tanácsülés, az első megnérettetés. Nem ideges egy kicsit?

- Most nem érzem, mert eddig mindenki segített. Ott viszont lehet, hogy ideges leszek. Még nem vagyok mindegyben nagyon biztos. Pl. hogy hány szavazat kell bizonyos kérdésekben, de Tóth Károly főtitkár már jól ismeri a szabályzatot, és ha bizonytalan leszek, süggni, segíteni fog.

K. E.

Össztűz a hallgatói aktivitás ellen

"Dehonesztáló" közösségi munka

Hogyan? Az oktatói testület többsége a hallgatói aktivitás ösztönzése ellen foglal állást?

"Dehonesztálónak" érzik a tavaly Kiemelt Ösztöndíjban részesült 55 hallgató kiemelkedő teljesítményét? Tudományos munkáinkkal, öntevékeny csoportjainkkal, eredményeinkkel bizottságok elé mernek állni, de ezek díjazásával már nem?

Fennköltebbnél fennköltebb dörgedelmeket zengünk - hallgatói és oktatói részről egyaránt - a hallgatói passzivitás ellen. Tudjuk, mivel jár ez, minél kevesebbet vállal a többség, annál több a teher a kevesek vállán. De lássuk, mi történik akkor, ha tettekre kerül a sor.

Úgy csöppentem bele, mint Pilátus a Crédóba. Életem első Főiskolai Tanácsulása kis híján botrányba fulladt, s hogy ez mégsem történt meg, az jórészt a hallgatók józan magatartásának köszönhető. A tanácsülés 4 órakor kezdődött, és 5.45-kor - gyakorlatilag hallgatói ellenvetés nélkül - elfogadták a Főiskola költségvetését. Jelentősebb nézeteltérés csupán az óradíjak meghatározása körül támadt, egyes oktatók a megnövekedett csoportlétszám (30-50 fő) miatt kívántak emelést, ám a tanács végül is a TO-ra hárította a feladat megoldását, korrekciót várva tőlük a csoportlebontásban. A költségvetés után a tanácskozás a bérek és többletbevételek megvitatásával folytatódott, az oktatók 13. havi fizetését a havi bér 43%-ában állapították meg, a többletbevételeket pedig tanszersegélyre, új és régi tanszékek működésére, munkaruhára, évkönyvre, propaganda-film készítésére, a Tanulmányi Osztály gépi felszerelésére fordították. Talán itt hibát követett el a Hallgatói Önkormányzat azzal, hogy a költségvetési vitában nem mondott véleményt. A HÖK tagjai valószínűleg azért tanúsítottak olyan mérsékletet, mert gazdasági ügyekben nem érezték magukat kompetensnek. Talán többen közülük arra gondoltak, ha mindent jóváhagynak a Főigazgatóság tervezetéből, hallgatói ügyekben ők hasonló magatartással viseltetnek irántuk. Tévedtek.

Következett az ominózus 2. napirendi pont. Ismertették a két javaslatot, a Diákjóléti Bizottságét és a Főigazgatóságét. Ez utóbbi jóval keményebb feltételeket szabott meg, 4.5-ös átlag felett teljesítők kaphatták volna meg az ösztöndíjat, amelynek összegét nem a DJB, hanem a Főiskolai

Tanács határozta volna meg. A döntésben legilletékesebb Hallgatói Önkormányzat egyhangúan a Diákjóléti Bizottság javaslatát fogadta el, az oktatók azonban ragaszkodtak a 4.5-ös határhoz. Ha 4.5-ön felül jár csak a Kiemelt Ösztöndíj, mi különbözteti meg a Köztársasági Ösztöndíjtól? Ez a lépés csakis a Kiemelt Ösztöndíj elhalásához vezetett volna.

Érdekes mozzanat volt, amikor egy pedagógus hölgy nem értette, miért nem elegendő a hallgatókat csupán tanulmányi eredményeik alapján elbírálni, s miért nem lehet az egyedüli mérce a tanulmányi átlag. "Hiszen aki mindent megtanul - értelt -, abból csak jó tanár lehet." (Talán már elfeledte főiskolai élményeit?) Dr. Kocsandiné felolvasott egy felmérést, mely szerint 740 főiskolai hallgató lehetne érintve az ügyben, de hamar kiderült, hogy ez az összeírás valahol sántít, s nyilvánvaló képtelenség (valószínűleg csak az azt megelőző félév eredményeit vették alapul), így ez a bejelentés is villámgyorsan eltűnt a süllyesztőben. Egy ideig még folyt a 4.5 körüli kötérlhúzás miközben Dr. Kocsandiné 4.3-es kompromisszumos javaslata visszhangtalan maradt. Azután a Főigazgatóság javaslata mellett kardoskodók is visszavonulót fújtak. Most az elnevezéssel akadtak bajok, a jó tanulmányi eredmény mellett végzett közösségi és szakmai munka, úgy tűnik nem érdemelte meg az ösztönzésre utaló szavakat. Dr. Szegfű László emlékeztette a jelenlevőket a történelem tanszéken szervezett rendezvények sikerreire. Akik ezeket megszervezték semmilyen jutalmat nem kaptak - mondta, s utalt arra is, hogy ezeket a rendezvényeket egyetlen vezetőségi tag sem tisztelte meg jelenlétével. Indítványozta, hogy egy 0. pont beiktatásával ösztöndíj-kiegészítésnek nevezték a javaslat tárgyát. Az oktatók többségének még ez sem felelt meg, miközben még egy kollektív félreértés is növelte a zavart. Dr. Kaszab Imre javaslatát ugyanis a HÖK mind a 13 tagja úgy értette, hogy a Köztársasági ösztöndíjról lecsúszottak automatikusan kapják meg az Ösztöndíj-kiegészítést. Valószínűleg mégsem ezt mondhatta, mert később Dr. Szalay István felháborodottan nyilatkozott arról, meglepi, hogy a HÖK tagjai nem egyeznek bele abba, hogy a Köztársasági Ösztöndíjat megpályázók kérvénye, amennyiben lemaradnának erről, természetesen vonatkozzon az ösztöndíj-kiegészítésre is. [A jegyzőkönyv tanúsága szerint a hallgatók füle volt a jobb. (A szerk.)] Az amúgy is pattanásig fe-

szült helyzetben még nagyobb felzúdulást váltott ki az a tény, hogy a Főigazgató Úr "delionesztálónak" érezte a DJB szabályzatát. Szendrei tanár úr tervei szerint a Kiemelt Hallgatói Támogatás Szabályzata elnevezés nyerhetett volna polgárjogot, de ezt már a hallgatók vetették el, mondván, a szakmai és közösségi munkát nem támogatni, hanem ösztönözni kell. Ebben az esetben 75 %-os aránnyal kellett volna megszavazni a DJB szabályzatát, de mivel az oktatók kétharmada ellene szavazott, a koncepció nem valósulhatott meg, s helyett a bizonytalan kimenetelű ösztönépi szavazásra kerül. A viharos ülés még nem ért véget, de a hallgatók felindultságukban a kivonulást fontolgatták. A történetek visszhangja a HÖK soraiban még akkor sem ült el amikor a résztvevők a médiszakember -képzésre tértek át. Lehet, hogy az oktatók gondolkodásában az a régi, pártállami logika tükröződik, mely szerint kiemelkedő közösségi, szakmai munkát szerelemből, lelkesedésből kell kifejtetni? Ez hosszú távon semmiképpen sem képzelhető el. A hallgatót legfeljebb három-négy alkalommal lehet "rászedni", aztán már kibújik minden felelősség alól. S miért pont most szűnjön meg ez a forma, amikor a követelmények egyre magasabbra szöknek? Egyesek a JATE-vel példálózhatnak, csak hogy egészen más a közösségi tevékenység elbírálása egy kutató és tudományos munkára specializálódott intézményben, mint a tanárképzésben. Válaszul mi is összehasonlíthatnánk az oktatás színvonalát. Ez utóbbiban véleményem szerint nagyobb jelentősége van a tanári személyiség kialakításának, mint a megtanulandó anyagnak. Vagy takarékosági okok határoznák meg az elutasító magatartást? Hiszen jut itt pénz évkönyv és propagandafilm készítésére is - teljes joggal. Ez is

szükséges, de az évkönyveket és a filmeket tartalommal is meg kell tölteni. Egy főiskola életének jellegét nagyjából a hallgatóság határozza meg. S ha tiltakozásul a ma még aktív hallgatóság is "leteszi a lantot", gyanítom az érdeklődőknek csupán egy "fantomfőiskolát" mutathatnánk be.

De azt hiszem, itt már egészen másról van szó. Úgy látom az erők a tanácsban különböző frontvonalak mentén rendeződnek, és semmi sem mutat arra, hogy a mérleg nyelve a hallgatók felé billenjen. Ez a helyzet pedig senkinek sem kedvez. Rossz ez az oktatóknak, pedagógusoknak, mert véglegesen megosztja őket, s rossz a hallgatóknak, mert az örök elégedetlenkedők, a dacos ellenzékiek szerepébe kényszerülnek.

Néhány vélemény a Főiskolai Tanácsülés után:

- *Felháborítónak tartom, hogy a Főigazgatóság szegyenli azokat a hallgatókat, akik 4-es átlag fölött kiemelkedő szakmai és közösségi munkát végeznek.* (Annus Gábor)

- *Ezen az ülésen nem a témáról szavaztak, hanem a hallgatók egységes fellépése ellen.* (Vass Imre)

- *Ezzel a döntéssel tulajdonképpen a mi kompetenciánkat vonták kétségbe.* (Pallag Mária)

- *Mi nem szólnunk bele abba, ami nem bennünket érint, de elvárjuk, hogy a saját ügyeinkben minket is hagyjanak felelősségteljesen dönteni.* (Balázs Györeg Zsuzsanna)

Paládi Zsolt

Hová lett a nyári ösztöndíj?

Egy félreértést kell gyorsan eloszlatunk. Tudomásunkra jutott ugyanis, hogy többen aláírásgyűjtési akciót kezdtek, követelvé a nyári alapjuttatások kifizetését. A helyzet tisztázására egy illetékest kértünk meg, hogy magyarázza el pénzhelyzetünket.

- *Minden nappali főiskolás után a Minisztérium 48864 Ft "fejpenzt" küld le. E rendszer tavaly februártól él. Még akkor összehívtunk egy közgyűlést, ahol a csoportok képviselőinek nagy többsége részt vett. Ők szavazták meg, hogy az 1 évre járó összeget nem 12 hanem 10 hónapra osztják el. Ezt azzal indokolták, hogy nyáron jobban el lehet helyezkedni, munkát tudnak vállalni, ami az év többi részében nehezebb.* - válaszolta a Hallgatói Iroda vezetője.

Hogyan ösztönözzünk?

Évek (!) óta óriási problémát jelent normális működő hallgatói képviselő létrehozása. Állandó feszültségforrást, illetve ütközési pont, hogy szinte soha nem határozatképes egyik összhallgatói fórum sem. Ennek feloldására, illetve a tanszéki képviselők kiépítésére törekszik most egy kísérlet. Homor Géza a DJB elnöke és Vass Imre, a Hallgatói Iroda vezetője kidolgozott egy "újfajta" premizálási rendszert. Az alábbiakban olvasható e javaslat.

Ösztönzési javaslat:

1. Tanszéki képviselők	500 Ft/fő/hó
2. Bizottsági tagok	500 Ft/fő/hó
3. DJB tagjai	700 Ft/fő/hó
4. TB tagjai	700 Ft/fő/hó
5. HÖK vezető testületének tagjai	900 Ft/fő/hó
6. HÖK elnök	1000 Ft/fő/hó

Aki két bizottságnak tagja, a második helyről csak az összeg 50%-át kaphatja meg. Ha három testületnek a tagja egy hallgató, akkor a két másik bizottságban való részvételért csak az összegek 25-25 %-át kaphatják.

E javaslatról, illetve a hallgatói képviselők problémájáról kérdezgettem Homor tanár urat.

- Mi indította Önöket arra, hogy előálljanak egy ilyen ösztönzési javaslattal?

- Ott kezdéném, hogy elég régóta nem működik a Főiskolán a képviselői rendszer - nemcsak a tanszékeken. Sajnos többnyire nem elégséges a megjelentek létszáma ahhoz, hogy döntések születessenek. Így föl kellett, hogy merüljön bennünk a "fizetett képviselők" ötlete. Ez párhuzamba állítható az ókori demokráciákban már működőképesnek mutató rendszerrel. Amennyiben valaki a szabadideje terhére munkálkodik a közösség javára, igenis dotációt érdemel. Én lennék a legboldogabb, ha anyagi ösztönzés nélkül is kialakult volna és működne ez a képviselői rendszer. Be kell látni, hogy jelenleg csak (?) ez a módszer vezethet eredményre. Ez a premizálás, viszont egyben azt is jelenti, hogy a képviselői munka számonkérhető és a pozíciókról visszahívhatóak az emberek. Véleményem szerint, azok fognak funkciókat vállalni, akiknek egyrészt szükségük van ilyesfajta jövedelemkiegészítésre és képesek a közösség érdekében tevékenykedni. Ennek az egész rendszernek az alapvetése, hogy a csoportok, illetve évfolyamok képesek legye-

nek kiválasztani azon hallgatótársukat, akiben megbíznak, etc.

- Mi indokolja ezt az optimizmust, ami jellemzi Önt?

- Biztos vagyok benne, hogy előbb-utóbb a hallgatóság felismerni és belátja saját érdekeit, és eszerint fog eszelekedni! Egyébként minden új elsőéves évfolyamnál újra bizakodni kezdek: hátha ők...?

- Mi állhat e nagyméretű érdektelenség, passzivitás háttérében?

- Elsősorban ez az átmeneti állapot, amelyben jelenleg éldegélünk. Nincsenek távlatok, ez azt jelenti, hogy az esetleges pluszmunkavégzés nem jelent semmiféle hajtóerőt.

- Véleménye szerint az Önök javaslatával, illetve rendszerével megoldható ez a probléma?

- Csak ettől nem lesz gyökeres változás. Kíváncsian várom az új HÖK-vezetőség működését. Vass Imrének és az új Elnöknek kell megoldania az ehhez kapcsolódó problémákat is. Kemény, célratörő munkával megvalósíthatónak érzem ezt a feladatot. Mint már említettem, ide optimista hozzáállás kell, amelyet próbálok "konzerválni".

Tóth Tamás

Közvéleménykutatás

Lassan, de biztosan megérjük első születésnapunkat. Ez - ismerve az utóbbi évek eseményeit - egyedülálló a Főiskolán a megjelenő rendszeres kiadványok történetében. A most kezdetben tartott újság immár a 12. számunk fennállásunk óta.

A közeledő egyéves születésnapunk indított arra, hogy megkérdezzek néhány olvasót a Tű-ről. Egyelőre ez csak szűk körre terjedt ki, de természetesen nagy örömmel venné s szerkesztőség, ha

Dr. Szalay István, főigazgató: Mindig élvezettel forgatom a Tű-t. Véleményem szerint teljesen betölti felváltott szerepét. Információkkal látja el a főiskolai polgárokat. Nagyon jónak tartom, hogy felhívja a hallgatóság figyelmét a különféle pályázati lehetőségekre.

Skultéty Tamás, a HÖK elnöke: Nagyon szeretném, ha a jelenleginél gyakrabban jelenne meg a Tű. Nagyon fontosnak tartanám a rendszeres beszámolókat a Főiskolai Tanácsulésokról. Folyamatos információkat szeretnék arról olvasni, hogy a FT-ben igenis komoly munka folyik. Talán nem volna haszontalan, ha nagyobb hírverést csinálnának a Hallgatói Iroda leendő vállalkozásairól és új szolgáltatásairól.

Tóth Károly, főtktár: A korábbi hasonló kísérletekkel egybevetve nagyon hasznos hallgatói fórumnak tartom a Tű-t. Viszont jónak látom, ha reprezentatívabb külsőben jelenne meg. A terjesztéssel kapcsolatban is érzek némi problémát. Talán szerencsésebb volna, ha valóban az igazán érdeklődőkhöz jutna el az újság.

Vass Imre, a Hallgatói Iroda vezetője: Mint már az előző számban említettem, én kevesebb irodalmi anyagot szeretnék olvasni a Tű-ben, viszont elvár-

nám a nagyobb aktualizáltságot és az információt.

Dr. Kocsandiné dr. Békési Márta, az FT elnöke, a Nyelvi lektorátus vezetője: Nagyon jónak tartom a szépirodalmi rovatot. Nagyon fontos, hogy naprakészen közölnek információkat és aktuális cikkeikkel követik az eseményeket. Nagy örömmel venném, ha nagyobb súllyal jelennének meg a készségtárgyi tanszékek (rajz, ének, testnevelés) az újságban. Talán érdeklődésre tarthatna igényt ha hallgatói és életpályákat is megjelenítenének.

Annus Gábor, IV. évfolyam, magyar-történelem, a Belvedere főszerkesztője: Réteglapnak tartom; nem tudja betölteni egy főiskolai lap funkcióját. Iskolánk majd' 2000 hallgatóját kellene megcélözni. Növelni kellene a példányszámot és meg kellene oldani a lapterjesztési problémákat. Véleményem szerint a főszerkesztő nem elég koncepciózus; ez észrevehető a lap tartalmán, szerkezetén és kiállításán is.

Elek József, a TO vezetője: A Tű-nek elsősorban a tanszékekkel kellene foglalkozni. A fő dolgok ott zajlanak, így jó volna, ha az innen kiinduló kezdeményezéseket mutatná be a lap. Véleményem szerint felesleges az irodalmi rovat, mert ez más or-

olvasóink - hallgatók, oktatók, szimpatizánsok ill. kritikussaink - véleményét nyilvánítanának lapunk színvonalával kapcsolatban.

A mindenki számára egyforma kérdések a következők voltak:

Véleménye szerint mennyire tölti be a főiskolai lap funkcióját a Tű?

A tartalommal kapcsolatban milyen hiányosságokat illetve pozitívumokat tudna említeni?

gánukban már kap elég teret. "Tisztán" főiskolai magazinná kell, hogy váljon a Tű. Tudósítson az impressziókról (tanítási gyakorlatok, ösztöndíj stb.) Úgy vélem, hogy nagyon szűk a szerkesztői réteg, és mindig ugyanazok nyilatkoznak. Nagyobb fórumot kellene biztosítani a hallgatói véleményeknek.

Visnyovszky Tamás, III. biol.-kém.: Úgy látom, hogy a Tanszéken várják a Tű-t és végig is olvassák. Ez mutatja, hogy a hallgatók körében népszerű. Személyes véleményem szerint lehetne még több irodalom a lapban, illetve a politikai személyek megszólaltatása helyett szerencsésebb lenne, ha a kulturális és tudományos élet alakjai szólalnának meg. Ez jobban érdekelne a főiskolásokat.

Dr. Bereczki Sándor, a "JGYTF történetírója", Neveléstud. Tanszék: Nagyon sok hasonló kezdeménnyel találkoztam már régebben a Főiskolán. Örülnék, ha a Tű nem jutna elődjei sorsára, és mostani szellemiségében és formájában még sokáig fennmaradna. Nagyra értékelem a diákos, friss hangvétel, és nagyon tetszik ez a vagdalkozásmentes kritikai szemlélet. A mindig aktuális lapszámok mutatják, hogy a Szerkesztőség benne él a Főiskola életében.

Tóth Ferenc, IV. magy.-népműv.: Minden számot elejétől végéig átolvasok, betölti funkcióját. Különösen az Élet-halál titkai rovat ragadott meg.

Dr.Kaszab Imre, a földrajz tanszék vezetője: Nagyon örülök annak, hogy a kezdeti bulvárjellegű felváltotta egy a hallgatói érdekek képviselőjét célzó mentalitás. Nagyon fontosnak tartom, hogy nyilvánosságot kapjanak az eltérő - esetenként egymással ütköző - vélemények is. Ez egyben az etikai alapkövetelmények beszúrását is jelentené, másrészt hozzájárulna a de-

mokratikus vitalégkör kialakulásához. Jónak tartanám ha a hallgatóság minél szélesebb köre kapcsolódna be a munkába, mert jelenleg érzek olyan veszélyt, hogy öncélúvá válhat a Tű. A lap információs jellegét kell továbbvinni, ez nagy szolgálatot tehet a különféle problémák megoldásánál. Véleményem szerint nem ártana, ha rotációs rendszerben készülné a magazin, a szerkesztőség ill. a szerkesztők időnként válthatnák egymást - ezt én két évben tudnám elképzelni. Így nem vezetne az újságírói munka bizonyos profilizálásához.

Zöldi Iászló, III. magy.-tört.: Érzésem szerint igazán nem mutatkozik igény arra, hogy a főiskolai belső villongásokkal legyen tele a lap. Sokkal fontosabbnak tartanám ha irodalmi, irodalomkritikai irányultságot tenne magáévá a Tű. Egy nagyon komoly szakmai színvonal elérése lehet csak a cél. A másik fő problémát a lap kiállításában érzem. Minél hamarabb újságformátumú megjelenésre kell átalakulni, mert ez a jelenlegi méltatlan egy főiskolai laphoz.

Mint látható bizonyos kérdésekben elég egyértelmű álláspontot foglalnak el interjúalanyaink, míg más szempontból gyökeresen eltérő vélemények, igények fogalmazódtak meg. Csak remélni lehet, hogy olvasóink megírják ill. kifejezik saját álláspontukat a magazin színvonalával kapcsolatban. A közeljövőben - úgy a novemberi évordulónk táján - fogunk visszatérni erre a témára. A konklú-

ziót szélesebb meglátások alapján szeretném levonni, amelyet a szerkesztőség fel szeretne használni munkája során. Célunk, hogy a Főiskola minden "Polgárának" megpróbáljunk élvezhető és színvonalas olvasnivalót nyújtani. Ennek reményében várom a véleményeket.

Tóth Tamás

Élet - halál titkai

- Szülni - mosolyogva -

Az alternatív (most már minden alternatív /?/) szülésről

T.F.-nek ajánlva

Nagykálói TÉKA-táborban négy évvel ezelőtt feltűnt egy szakállas fiatal férfi. Nem a külseje volt (s nem azért írom, mert nem szép), ami bámulatot ébresztett, hanem az előadásának témája. Egy évre rá Magyarországon is megjelent - feleségével közösen írt - műve a "Természetes fogamzásszabályozás". Megjelent, s azóta már mindegy szálig el is fogyott. Most készül második, bővített kiadása. (Beszélgetéseink során az is kiderül, hogy a könyv címében jelzett témát előbbre tartja, mint amiről én szeretnék beszélgetni vele, de végülis sikerül meggyőződnöm, hogy arról már ott egy könyv - erről viszont - szinte semmi)

Szil Péter pszichoterapeuta - tehát nem szülessz - ám ez mit sem von le gondolatainak mélységesen igaz voltából.

- Mi indította Önt, hogy e szokatlan - s férfi számára talán még szokatlanabb - témával foglalkozzon?

- Mikor arra került sor, hogy gyerekekünk legyen - olyan megoldást kerestünk, ami a leghumánusabb mind az anya, mind a gyermek szempontjából. De itt most szeretném leszögezni, hogy nem vagyok szakember, hár már évek óta foglalkozom ezzel a témával. Tehát elsősorban a gyerekeimről fogok beszélni.

- Mióta él külföldön?

- 1974-ben mentem el az országból. Elsősorban politikai okok miatt, egy válás kellős közepén, akkor született kislányomat is itt kellett hagynom. Már akkor volt egy bizonyos rossz érzésem, mivel nem engedtek be a szülőszobába. Úgy gondolom, ha az embernek gyermeke születik, akkor legyen az teljesen az övé - ne egy pisilő, kakáló, kiabáló csomag legyen, amit hazahozunk a kórházból - s a kezünkbe nyomják - tessék, itt van, szeressed! Megfogalmazódott bennem, hogy ahhoz, hogy az apa tudjon kötődni a gyermekéhez - szükséges az a bizonyos első élmény.

Svédországban bekerültem egy olyan környezetbe, ahol ezek a témák nagyon aktuálisak voltak. Nyilvánvaló, hogy a korszak és a hely nagyon meghatározó volt számomra. Magyarországon ezek a témák még csak most kezdenek felszínre kerülni.

- A felesége hogyan vélekedett minderről?

- A második feleségem számára természetes volt, hogy otthon fog szülni. Bár, akkor a hetvenes

évek közepén még Svédországban is nagyon nehéz volt ezt keresztülvinni. (Abban az évben, mikor a feleségem szült - egész Svédországban - 12 otthoni szülés történt.) Mikor az ellenállást tapasztaltuk, elkezdtünk nagyon komolyan foglalkozni ezzel a témával. Beléptünk egy szervezetbe, amely a természetes, illetve az otthoni szüléssel kapcsolatos ismeretterjesztéssel foglalkozott.

- Mennyire volt eredményes a szervezet munkája?

Az elmúlt három-négy évben hirtelen áttört a front. Ez Magyarországnak példaként is állhat. Itt most nagyon -nagy az ellenállás, s a régi hitek szilárdan tartják magukat. Svédországban is így volt. Ez olyan, mint egy ökológiai folyamat. Pár éve úgy tűnt, mintha hirtelen történt volna a változás. Elkezdtek cikkezni az újságok, hogy végre változtatni kellene a szülési rutinokon. Ma már természetes, sőt "kötelező", hogy a papák jelen legyenek a szülésnél. Az összes szüléssel kapcsolatos tanfolyam pároknak szól, s nem csak nőknek. Különböző törvényeket szüntettek meg azt, pl.: a csecsemők szemébe erős folyadékot cseppentsenek fertőzés kiküszöbölése végett. Mivel pszichoterapeuta vagyok, tudom hogy gyerekeknek bizonyos dolgok nagyon fájnak, s felnőtt korukban bizonyos terápiákkal jönnek elő ezek a traumatikus élmények - még a születés élményei is. Néha egész életükbe kerül míg ezeket az élményeket feldolgozzák. A mi egész kultúránkban van egy borzalmas gyerekellenesség. Elég, ha csak abból indulunk ki, hogy a gyerekeknek sírnia kell amikor megszületik. S ha nem sír, jól rávernek a fenekére. Az én gyermekeim nem sírtak - mosolyogtak, amikor világra jöttek.

- Mitől lesz természetes egy szülés?

- Attól, hogy semmi nem zavarja a szülés természetes lefolyását. Van egy tökéletes félreértés ma Magyarországon. Jónéhány évtizednyi egészségtelen életmód után, az ember azt hiszi, hogy a természetes életmód, a természetes gyógymódok - valami bonyolult szisztéma. Igazából a természetesség anynyi, hogy az ember hagyja a dolgok folyását természetes medrükben. Nézzük meg a szülést is - történetében. A szülés mindig is a nők dolga volt, és ők tudták is, hogy hogyan... Ún. primitív kultúrákban a nők dolgoztak, míg sor nem került a szülésre, aztán - akárhol - megszülettek a gyerekeiket. Azonkívül mindig voltak szomszéd-

asszonyok, mamák, fiatal lányok, akik jelen voltak az aktusnál. Ennek volt egy kultúrája. Az egyik természetellenes dolog ma, hogy a szülő nő elszigetelem a környezetétől. Tehát a természetes szülés természetes attól, hogy természetes közegben történik. Továbbá: a nő megválasztja azt, hogy milyen testhelyzetben kíván szülni. Van egy ehhez kapcsolódó anekdota, ami úgy érzem nagyon jellemző. XIV. Lajosnak, a Napkirálynak, akinek sorban születtek a gyermekek, egyik alkalommal eszébe jutott, hogy érdekes lenne megnéznie egy szülést. Így az egyik metresztét a hátára fektették, s kitalálták a ma már klasszikusnak számító lábtartó-szerkentyűt - hogy őfelségének jó rálátása legyen a folyamatra. Az arisztokrata nők két hónap múlva már háton fekvé születtek, fél év múlva már a jómódú polgárfeleségek is. Egy év múlva megjelent egy új tankönyv, amelyben neves professzorok bizonygatták, hogy miért helytelen minden más póz.

Hát ehhez csak annyit, nem véletlen, hogy "primitív" kultúrákban a nők állva, guggolva, ülve szülnék, ugyanis van egy gravitáció. A gyerek ki akar jönni - s ez nem megy fölfelmenetben. Egy csúnyán hangzó hasonlattal: háton fekvé nem lehet szarni. A nőnek az energiája arra megy rá, hogy kitoljon valamit, ami egyébként magától kijönne.

Visszatérve az otthoni szülésre. Ez Magyarországon nagyon nehéz kérdés. A természetes környezet persze nem feltétlenül az otthon kell, hogy jelentse. Kórházakban is lehet olyan helyeket teremteni - ahol természetesen érezheti magát az ember. Ez külföldön bevett gyakorlat. Ún. szülőklínikákat hoztak létre, ahová a család is beköltözik egy időre, az utolsó napokat ott töltik. Ezek tulajdonképpen lakások konyhával, gyerekszobával stb. A családi körből az vesz részt, akit a nő akar, tehát nemcsak orvosi személyzet, akik pl. Magyarországon jelenleg egy séma szerint jönnek-mennek. Sok nő panaszkodik, hogy épp a legkritikusabb szakaszban hagyják magukra őket, mert lejár a munkaidéjük.

- *Fontos a szülész személye - az, hogy nő legyen?*

- Nem véletlen, hogy mindig - mindig(!) bábaasszonyok vezették a születeket. A terhesség nem egy betegség. (Maga a szószerkezet - terhesség is jellemző a mai felfogásra, szemben a régebbi "áldott állapot" kifejezéssel.) Az az orvos, akinek volt már valaha mondjuk szívbetegsége, általában jobb szívorvos, mint aki csak könyvből tanulta. Egy bábaasszony, aki szült már természetesen sokkal hamarabb és sokkal pontosabban meg tudja mondani, hogy az amit a nő érez, micsoda - jobban is tud segíteni. Azonkívül van egy alapvető azonosulás a nemek között. A szülés - bár nem szeretünk róla be-

szélni - nagyon szexuális folyamat, ám a mai gyakorlatban a nőnek vissza kell fognia magában valamit, illetve gátlást ébreszt benne, hogy egy vadidegen férfi a legkiszolgáltatottabb helyzetben látja. Ugyanakkor ez a situáció lehet nagyon intim is, ha a férj, vagy a nő által kiválasztott barátok vannak jelen. Legyünk realisták - hiszen Magyarországon 20 éven belül nem fogják a férfiorvosokat lecserélni bábaasszonyokra - a lényeg a magatartásukban van. Ez azt jelenti, hogy meg kell tanulniuk a háttérben maradni, nem a bábaasszony (orvos) irányítja a szülést, hanem a nő a magzattal együttműködve. A magzat jelez: "Most akarok jönni, úton vagyok." Az orvosnak akkor kell segíteni, ha olyan esemény történik, amellyel a nő nem tud megbirkózni egyedül. Pl., ha a csecsemő nyakára van tekeredve a köldök-zsinór.

- *Hogyan zajlik konkrétan a szülés?*

- Mint már mondtam, ki kell küszöbölni minden erőszakos momentumot. Újabb példa: próbáljon elképzelni egy sötét, meleg fürdőszobát, testmeleg vízben lebegést, majd azt, hogy hirtelen valaki felrántja az ajtót, felkapcsolja a villanyt és elkezd ütüögni. És ehhez jönnek az éles hangok...

Aztán, az otthoni szüléseknél szinte soha nem reped a gát. (A feleségem két szülésénél sem volt repedés.) A gátrepedéseknek a leggyakoribb oka az, hogy a nő nem követheti a saját ritmusát.

- *Az első találkozásunkkor beszélt a fürdőkádban szülésről...*

- Nekünk a második gyerekünk fürdőkádban született, de nem azért, mert vízbenszülést terveztünk. A feleségem ameddig csak lehetett fürdőkádban akart lenni és végül nem volt ideje kijönni. A vízben a nő jobban el tudja magát engedni - gondoljunk az Archimédész törvényre. A természetes szülésnél még fontos az is, hogy a szoba meleg legyen, legalább testmeleg (37 C).

- *A fertőzés veszélye nem áll fenn?*

- A kórházakban azért van annyi fertőzés, mert a szülő nők kénytelenek kitenni magukat testidegen bacilusoknak. Ha az ember otthon szül - ez saját környezete, nem steril, de a gyerek is itt volt hónapokig, és itt lesz. Természetesen figyelni kell, a tisztaság fontos.

- *És a fájdalom?*

- A feleségemmel nagyon sokat beszélgettünk erről a szülései előtt. A fájdalomhoz való hozzáállás nagyon sokat számít, (pl. a szexualitásnál néha szinte felismerhetetlen mi a fájdalom, és mi a gyönyör). Amikor a feleségemet szülés alatt megkérdeztük: "Fáj?", ő könnyes szemmel, de mosolyogva válaszolta: "Igen".

Konkoly Edit

Alba Kör

Minden családot - közvetve vagy közvetlenül - érintő kérdés a hadkötelezettség ill. a sorkatonai szolgálat. Erről a problémáról az utóbbi években már nyíltabban lehet eszmét cserélni. Örvendetes, hogy egyre inkább teret kap(hat)nak az alternatív elképzelések is. Egy ilyen jellegű mozgalomról szeretnénk beszámolni. Részleteket közlünk a tavaly alakult Alba Kör programjából és helyzetelemzéséből.

"1989 óta Magyarországon lehetőség van arra, hogy akik lelkiismereti okból elutasítják a katonai eskü letételét, a katonáskodás helyett civil, polgári szolgálatot teljesítsenek.

1990. májusában néhány fiatal létrehozta az Alba kört, a katonai szolgálatmegtagadók magyarországi szervezetét, kettős céllal.

- A meggyőződésük miatt esetlegesen hátrányosan megkülönböztetett katonai szolgálatmegtagadók segítése, érdekképviselete.

- Egy független - illetve csak erőszakmentesség eszméinek elkötelezett - politikai irányzatok felett álló hiteles békemozgalom megteremtése.

Tevékenységünk

Küzdünk a sorkötelesek és bevonulók objektív tájékoztatásáért, a polgári szolgálatosokkal szembeni visszaélések, törvénytelenségek megszüntetéséért, a szolgálati formák közti diszkriminációk eltörléséért, a polgári szolgálat alanyi jogon való választhatóságáért.

De a polgári szolgálat is kényszerszolgálat. Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy a fiatalokat a katonai vagy munkaszolgálatra kényszeríthessék. Elítéljük az ifjúság militarista szellemben való nevelését legyen az bármilyen ideológiai mázzal leöntve. Alapvető fontosságúnak és időszerűnek tartjuk az általános szolgálati kötelezettség eltörlését. Szükségszerűnek tartjuk, hogy a nemzetközi leszerelési folyamatokkal összhangban minél előbb kialakuljon egy demilitarizált és semleges Magyarország.

Célunk az erőszakmentes eszmék terjesztése, és gyakorlati megvalósulásuknak elősegítése társadalmunkban. Kapcsolatot szeretnénk tartani minden hazai erőszakmentességen alapuló szellemi irányzattal.

Aki céljainkkal egyetért az a következő címen csatlakozhat:

ALBA KÖR, Budapest 1118, Ménesi út 12.

A hadkötelezettségről

Az általános hadkötelezettség durván megsérti a legalapvetőbb emberi szabadságjogokat. A szabad országokban a társadalom egyik része sem formálhat magának arra jogot, hogy másokat "szolgálatra" kényszerítsen. Köztudott, hogy a kényszerűségből bevonuló fiatalok személyiségére nem hat pozitívan a katonaság, és a hadseregnek békeidőben is vannak áldozatai.

Természetesen minden embernek joga van a biztonságos élethez. A békét a törvényes rend, az erős gazdaság és a jó külpolitika garantálja. A biztonság nem gyengül a hadkötelezettség megszüntetésével, az ország védelmét az önkéntesekből álló hivatásos haderő is el tudja látni.

A világ több országában már eltörölték az általános hadkötelezettséget, sőt van ahol hadsereg sincs (pl. Costa Rica). Ezekben az országokban az állampolgárok kivívták, hogy ne helyezkedjék az állami akarat egyéni szabadságjogok fölé.

A hadi kiadásokról

Magyarország nehéz gazdasági és erkölcsi helyzetben van. Csökken az életszínvonal, nő a szegénység és a munkanélküliség, miközben csökken az egészségügyre, a szociálpolitikára, az oktatásra és a környezetvédelemre fordítható pénzösszeg.

1991-ben csak Honvédelmi Minisztériumot 47,411 milliárd forinttal támogatja a költségvetés.

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium teljes költségvetése 3,291 milliárd Ft. A HM céljaira több mint 14-szer ennyit költöttünk.

Az Országos Mentőszolgálat évente mintegy 500 ezer mentési és 1,7 millió betegszállítási feladatot lát el áldatlan körülmények között. A költségvetés 2,686 milliárdot ad erre a célra, míg a Honvédelmi Minisztérium több mint 17-szer ennyit kap.

Gyermek és ifjúságvédelemre 616 milliót fordítunk, a HM fenntartására 77-szer ennyi megy el.

A várhatóan több százezer munkanélküli át-képzésére mindössze 54 millió forintot lehet a költségvetésben találni. Valóban 878-szor fontosabb az, hogy megtanuljunk fegyverekkel bánni, mint az, hogy hibájukon kívül elbocsájtott emberek újra megtalálják a helyüket a társadalomban?

A felsorolás nem teljes, további példákkal folytathatnánk a sort. Európának ebben a szegletében, demokratizálódó társadalmi közegben nincs olyan kényszerítő erő amely indokolná, hogy fenntartsuk ezeket a nyilvánvaló aránytalanságokat. Ezért szükséges a hadi kiadások ésszerű, folyamatos csökkentése."

Az ALBA KÖR, a Katonai Szolgálatmegtadók Szövetsége országos aláírásgyűjtési akciót indított

el az általános hadkötelezettség megszüntetése és a hadi kiadások folyamatos csökkentése érdekében.

A városban két helyen lehet csatlakozni az akcióhoz: az Ifjúsági Házban, ahol a Kör aktivistái bővebb információkkal is állnak az érdeklődők rendelkezésére, illetve Főiskolánkon, a Hallgatói Irodában található aláírásgyűjtőívek, amelyeken mindenki kifejezheti elutasító véleményét az érintett témákkal kapcsolatban.

T. T.

Szabó Magdolna:

Nekem két keréssel kevesebb van

Várom egy piros lámpánál... Már nem a troliban összepréselődő emberek gőzében izzadva s arra gondolva, hogyan ütközzünk társaimmal, ha a zöldre hirtelen meg-rándul a jármű. Már nem taszítanak le hátamban esernyőfogantyúval a türelmetlen felszállók közé. Pedig kegyes intézményem könnyített helyzetemen s legalább a meg-állóban nem kellett a szememet forgatnom, hol száll fel egy gyanúsan nyugodt arc, aki majd hirtelen mozdulattal karjára húzhatja a piros-sárga szalagot. Néhány napig hi-ányzott is e kaland varázsa. Zavart a túlzott biztonság szokatlan érzése és a tudat, hogy ez a kis zöld kártya még nem változtat a tömeghez és a türelmetlenséghez való (v)iszonyomon. Hamar megszabadultam hát - bár nem önként - a bérletemtől s fóbíá-imtól; elvesztettem valahol.

Hittem az "üzenetnek": függetlenülem kell magam a tömegközlekedéstől.

Már alig vártam, hogy újra nyeregben érezhessem magam - kerékpáromon. Azonban se a tömegtől, fejetlen közlekedéstől, se a türelmetlenkedéstől nem szaba-dultam meg.

Várom a piros lámpánál - én is szeretnék jobbra kanyarodni kétkerekűmmel, nemcsak a mellettem pöfögő négykerekűek (kinek hány...). Van időm körbenézni. Bekukkantok a szorosán mellettem álló autóba is. Türelmetlenül ráncolt homlok, fá-radtan ideges szem néz vissza rám. Egyből felmérem az erőviszoonyokat, és tudomá-sul veszem a perceken belüli "leszorítható" helyzetemet. Szememmel ígérem: meg-próbálok minél kisebb ívben és számára ideálisabb ívben kanyarodni, hogy minél ha-marabb mehessen útjára.

Hamar felbúgnak a motorok és a gázfelhő túlnő rajtam. Indulnom kell - de el-nézést, a figyelmetlen gyalogost nem kalkuláltam be a menetünkbe, muszáj leugrani a kerékpárról...Halántékát mutatóujjával ütögetve idegesen húz el mellettem. A maga mögött hagyott kipufogófelhőből kiolvasom: "Hiányzik két kereked?!"

Elismerem... de hazáig még négy lámpa...

A tánc jobbító ereje

Szavak, hangsúlyok,, mozdulatok, álmok, sejtések, babonák, dogmák, értelmien inneni és túli világ, könyörtelenség, bizalmatlanság, hitetlenség, keserű irónia. Ez mind-mind a Médium. A mű főszereplője Zamóczai Gizella. Ő alakítja azt az embert a darabban, akiben ki- gyullad a fény, a belső akarás, a változtatni tudás fénye, amely a lélek legmélyéről fakad, amely minden emberi létezés mélyén megtalálható, de amelyet a hétköznapi élet elfe- lejtünk, és mindinkább átengedjük magunkat a mindennapok közhelyeinek. S akiben ki- gyullad ez a fény, nem használhatja mások ellen, mert önmagát is elpusztítja. Médiumok kellene, olyanok, akik a fényüket az emberi szellem kiteljesedéséért égetik, s nem hamvad- nak el a kűzdelemben. S vannak hatalomra vágyó médiumok, akik kihasználják az emberi gyengeséget, az emberi tudatlanságot. Ilyen a médium a színpadon - s hogy milyen magán- emberként, a hétköznapi életben az őt megszemélyesítő Zamóczai Gizella?

- Mikor kezdte táncolni?

- 9 éves koromtól táncoltam egy balett-munka- közösségben. Majd a Balett Intézetből jött egy hölgy, aki a tehetséges gyerekeket kiválasztotta, s én is köztük kerültem. A Balett Intézetbe 9 évig jártam. A tánc mellett természetesen a többi tár- gyat is tanultuk, de kevesebb óraszámban, s nem olyan szigorúsággal, mint a sima iskolákban. Vi- szont a táncot kétszeres erővel tanították nekünk. Minden évben volt egy vizsgánk, ami azzal a ve- széllyel járt, hogy bármelyik évben kirúghattak. Szép, de nehéz évek voltak ezek, habár a jó munká- hoz mindig nagy adag kitartás, szorgalom és szak- maszeretet kell. 19 évesen fejeztem be a Balett In- tézetet, majd a Pécsi Balettbe kerültem, ahol 13 nagyon szép évet töltöttem. Volt egy közös előadá- sunk a Győri Balettel, ahol megismerkedtem Mar- kó Ivánnal, és meghívott a társulatához. Itt mind- össze 7 évet táncoltam, mivel nem találtam a he- lyem, s az elképzeléseim sem váltak be. Ezek után Budapestre mentem a Rock Színházhoz. Ez idő alatt, 1987-ben szólít Bokor Roland, hogy megalakul a Szegedi Balett, s hogy nem lenne-e kedvem a tár- sulatnál dolgozni. Természetesen nagyon örültem az ajánlatnak, s elfogadtam. Itt Szegeden ismertem meg Imre Zolót. Ő volt az aki rengeteget segített mind emberileg, mind szakmailag. Imre Zoli profi mester, hiszen Szegeden is ő teremtett európai színvonalú balettet.

- Hogyan alakult a családi életed?

- Van egy 15 éves lányom, Éva. A tánc és ő számomra a legfontosabbak. Ezt a kettőt semmi sem pótolhatja az életemben. Igaz azonban az is, hogy nehéz dolog egyszerre gyereket nevelni, és a hivatásomnak is maximálisan eleget tenni.

- Mit jelent számokra a tánc, a színpad, a kö- zönség? Láttalak benneteket próbálni, ahogy apró elemeiből fölépítitek a darabot, s láttalak a színpa- don is, ahol szinte kivirultatok.

- Igen. A sok erőfeszítés, próba gyümölcse az előadás. Határtalan öröm és jó érzés fog el, amikor a darab befejezése után a közönség elismeréssel, megértéssel, tapssal jutalmazza játékunkat. Ilyenkor érzem azt, hogy érdemes volt, s újult erővel próbálok a következő előadásra. Amikor a színpadon táncolok, mindig tudnom kell, hogy honnan indultam, és hogy hová akarok eljutni. Ezt az ívet követve azonban mindig önmagamot kell adnom, a saját gondolatataimat, a saját érzéseimet, elképzeléseimet a világ dolgairól, az emberekről, a darabban megszemélyesített figuráról. S az a legjobb, ha a közönség is ráérez mindeerre, s próbálja megfejteni mindazt, amit mi a színpadon produkálunk.

- Mi történik, ha hibázol a színpadon?

- Hát ilyen ritkán fordul elő. De ha mégis, ak- kor megpróbálok azonnal korrigálni. Ez sokkal könnyebb akkor, amikor függetlenül táncolok a többiekkel, mert akkor úgy javítok, ahogy nekem jólesik, s ahogy az adott pillanat diktálja. Viszont nagyon nehéz akkor, amikor többen ugyanazt a lépést csináljuk. Ha elrontok valamit, azt elsősorban a többiek veszik észre, s a közönség nem. De akár észreveszi a publikum, akár nem, belül szörnyű lelkiismeretfurdalás gyötör. Elmesélek egy esetet: Pécsen táncoltunk a szabadtéri színpadon, amely linóleummal volt fedve. Az előadás kezdetére a pára lecsapódott, s linóleum izonyúan csúszott. Nekem egy spárgaug- rászt kellett csinálnom. Meg is csináltam, de ahogy a

földre értem, a padlón legalább 3 métert csúsztam. Abban a pillanatban felugrottam, és folytattam, mintha misem történt volna. A közönség soraiban viszont észrevettem a megdöbbenést. Én is megijedtem, de a tőlem telhető módon korigáltam. Ez a kis baleset nem az én hibámból történt, mégis nagyon bántott a dolog.

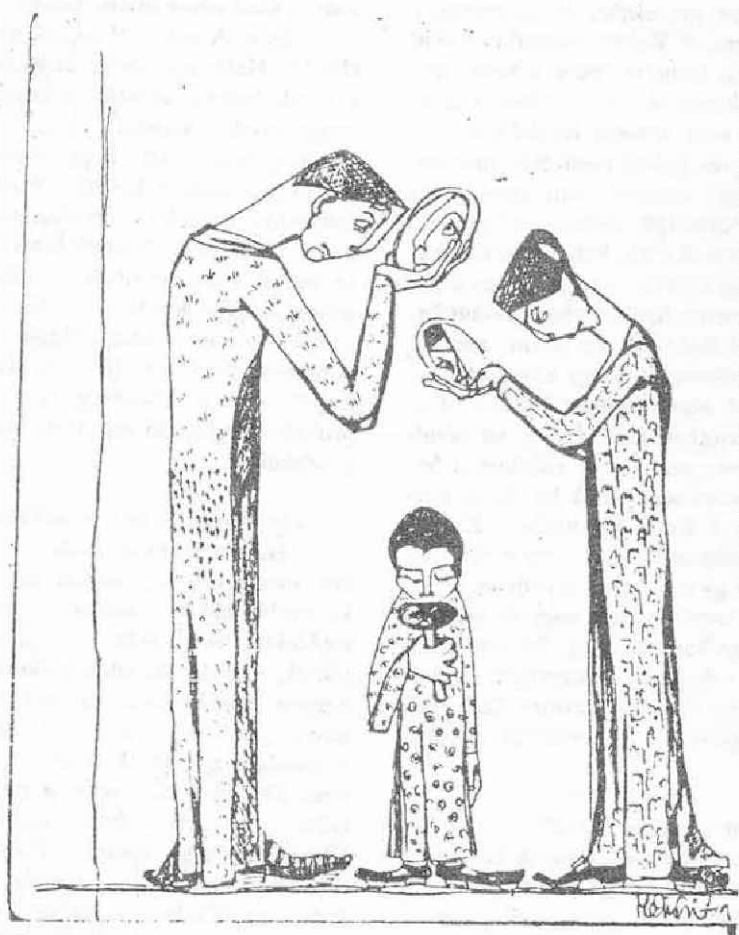
- Szereted a klasszikus balettet?

- Őszintén megmondom, nem. Persze az igazán jó darabokat megnézem. A klasszikus balett egyre inkább cirkuszi mutatvány lesz. Ki tud többet és nagyobbat ugrani, ki tud többet forogni. A modernizáló teljesen elvész. A modern balett ezzel szemben tudatni kíván valamit a közönséggel, s ezután jön csak a megformálás. A modern balett semmit sem érne, ha nem lennének benne mondatok, amelyeket elmondhatunk, eltáncolhatunk a közönségnek.

- Miben hiszel akár mint balettművész, akár mint magánember?

- Hiszek abban - legalábbis megpróbálok hinni -, hogy lesz elég erőm a megfelelő pillanatban befejezni a pályámat. Ez igen nehéz. Tudni visszautasítani szerepet akkor is, ha nagyon vágyik rá az ember, de már eldöntötte, hogy visszavonul. Ugyanakkor hiszek a tánc jobbító és változtató erejében. Abban, hogy olyan problémákat, gondolatokat, eseményeket elevenítünk fel, amelyeket a hétköznapi szürkeségében elfelejtünk. S ha talán közvetlenül nem is formáljuk át az embereket, de mégis felélesztjük bennük azokat az érzéseket, amelyekre már nincs idejük. Ma már az embereknek szeretni sincs idejük, pedig a világnak sohasem volt égetőbb szüksége a jóságra és szeretetre, mint ma.

Bozóki Gabriella

Vigadjunk!

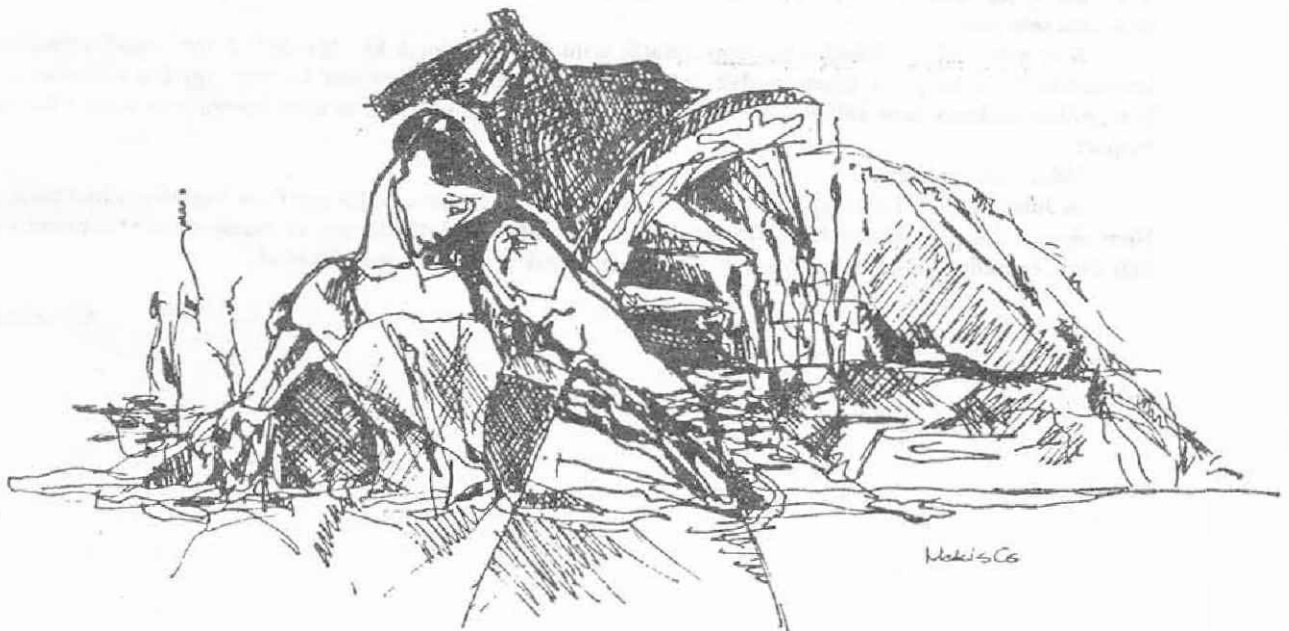
Igazán nem akarok semmi "jó"-nak elrontója lenni, de néhány megélt eseménnyel kapcsolatban kikívánczok belőlem egy-két észrevétel. A "jó"-t idézőjelbe tettem, mert képtelen vagyok elhinni, hogy néhány ember számára ez jelenti A JÓ-t. Eddig is divat volt és most is divat diákok körében az ivászat. Ez még önmagában nem is jelentene olyan nagy gondot, ha egyesek számára nem válna a "most jól érzem magam" állapot elengedhetetlen tartozékává. Ez szerintem emberi és erkölcsi gyengeséghez vezethető vissza. Azért aggasztó dolog, mert ha valaki alkohol nélkül már nem érzi jól magát, akkor rálépett az alkoholizmus hamis ösvényére. Az ivászat negatív oldala a kevésbé intelligens embereknél a legszembetűnőbb. Ilyenkor teljesen meghasonulnak önmagukkal (vagy talán ilyenkor adják önmagukat?!) és nagymértékben csökkentik a diákság renoméját. Szó sincs arról, hogy egy alkoholelleses propagandát indítsak el, hiszen lehet kultúrálisan is inni. (Azon viszont érdemes elgondolkozni, hogy manapság ritka az a baráti összejövetel, vagy házibuli, ahonnan hiányozna az alkohol, mint a bátorság és jókedv "elengedhetetlen" forrása.) Annál inkább elítélem az alkoholmámorban szenvedők megmondhatatlan viselkedését, akik artikulálatlan üvöltözéssel, káromkodva, üvegeket az aszfalthoz vagdosva vonulnak végig az utcákon. Közben persze teljesen biztosak abban, hogy most ők nagyon vagányok.

Nem értem, hogy az az ember, aki tisztában van azzal, hogy bizonyos alkoholmennyiség elfogyasztása után mennyire lealacsonyítja önmagát, miért iszik annyit? Azt pedig, aki, még csak föl sem ismeri ezt az ányó-dalt, csak sajnálni tudom, mert abból hiányoznak az értelmiségi ember szellemi alappillérei. Igen értelmiségit mondtam, ugyanis így jellemzik általában diákságunkat. (Vajon meddig?!) pedig néhányan annyira eltudják vesztíteni emberi tartásukat, hogy egyszerűen képtelenség lenne rájuk azt mondani, hogy "értelmiségi". Egyesek most biztosan a hasukat fogják nevetéstől fuldokolva "emberi-erkölcsi hatás ha, ha, ha...hol vannak már ezek?"

Hát igen, én is ezt kérdezem: hol vannak ezek?

(Eladtuk őket - pénzért megszerezhető ócska kis álörömként?!)

G.K.

Újfent

Az ember elgondokozik, sokszor elbámészkodik, elmereng, néha meg mintha fejbeverték volna - csak áll, önmagába zárva. Még kiáltani sem tud a csodálkozástól, hogy ez is, EZ is lehet.

Pedig, ha akkor hirtelen eszébe jutnának korábbi tapasztalatai, a tapasztalatok után levont, MINDIG levont mély konzekvenciák... Igen - minden lehetséges. (Lehetséges világok - a csodák pedig...) Lehetséges még a lehetetlenség is. Nekem is vannak konzekvenciáim - az ám!

Tehát lehetséges akkor az is, hogy 1, azaz egy (vagy 2?) ember miatt megszűnjön valami, ami 2000 ember üdvéért szabályokba is lefektetett! üdvét szolgálja. Azaz lehetséges, hogy megszűnjön egy főiskolai klub? Ugyan..., mi ez nekünk?

Hiszen van máshol klub. Oda is járhatunk. Van pl. a Szote-klub (minden pénteken, szombaton Buddy Holly-klub...). Van aztán a JATE-klub (minden csütörtökön, szombaton, vasárnap - ...). Aztán van még a teológus hallgatóknak is klubjuk... Hát van választék! Sőt elgondolásom szerint még a többi felsőoktatási intézménynek, amik a városban találhatóak... vagy talán még az országban is...? De a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolának nem kell klub. Minek?

Miért nincs tehát?

Rossz helyre építették, többek között.

Körülötte majd csupa intézmény, de mégsem! Mert becsúszott egy-két lakóház - rosszaló polgártársakkal - akiknek egész életüket megmérgezi a hangos, fűlsüketítő zsvaj, zene - emiatt boldogtalan a családi életük, rosszul teljesítenek a munkahelyükön. Még szerencse, hogy kollegális viszonyban vannak intézményünk vezetőjével, s így egy-kettőre megoldódik minden. Egy kis rendőrséggel fenyegetőzés azért nem árt.

Hát ebből elég!

Követeljük, hogy haladéktalanul méregetessen meg a zajsínt - ha valóban hangosabb - vannak szigetelők! Követeljük a klubélet azonnali visszaállítását!

Kétezer ember, akik a diákság felszabadító, egyszeri, "csodálatos" négy évét élik, jogokkal rendelkeznek - amely jogoktól annak idején a most tanító tanárainkat sem fosztották meg. (Pedig akkor még demokrácia sem volt!)

S az már végképp felháborító, hogy amatőr színházakat tiltanak ki - (ezt neked alulróljövősabadszerveződs!) - mondjuk a Díszteremből. "Mert már az csakugyan hogy néz ki, hogy egy Díszteremben..." Este, mikor senkinek nem kell ez a terem, s akkor, mikor pl. maguk után és előtt sorozatosan kitarított a csoport.

"Mer' már csakugyan..."

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán ilyesmi nem fordulhat elő. Ez egy ilyen különleges intézmény. Nem olyan, mint pl. a József Attila Tudományegyetem, ahol a főelőadóban, az Auditorium Maximumban már évek, évtizedek óta amatőr! tánc-, ill. színházcsoportok próbálnak, próbálhattak.

Nemecsek

ALTERNATÍV ZÓNA

Az elmúlt héten e sorok írója némi felhőrdülésről szerzett tudomást az Alternatív Zónával kapcsolatban. Pedig nem megbotránkoztatásra, csupán előítéletek elleni harcra gondoltam mikor útjára indítottam a sorozatot. A jószándék néha nem egyértelmű... Jogos bírálat is érte a Zónát: ez a félkomoly /álnevekkel teletűzdelt/ hangnem nem alkalmas a mondanivaló tolmácsolására. Ezeket is figyelembe véve készült a kereszténység alternatíváiról szóló összeállítás.

Látogatás a "8 Boldogság szigetén"

Szekta az erdő szélén

Nem mindennapi vállalkozásra szántam el magam, amikor egy levélbeli útmutató alapján vágtam neki annak az útnak, amely a "8 Boldogság Közösség" felé vezet. Dorogtól Bajótra kellett utaznom, majd innen még kb. 20 pernyi gyaloglás után jutottam el az erdőszéli kolostorhoz. A közösség rendhagyó munkájáról keringő híreknek kívántam utánajárni.

Elkerített erődítményhez hasonló kolostor látványa fogadott, amikor megérkeztem. A péliföld-szentkereszti alapítás egyike annak a több mint 50 közösségnek, amely szerte a világon a keresztény és a zsidó hagyományok egyeztetésén munkálkodik. A néhai "Júdca Oroszlánjai" kb. egy éve már a "Boldogságok közössége" (Magyarországon 8 Boldogság Közösség) név mögé rejtőznek. Pedig a Júdca Oroszlánjai elnevezés jobban fedte az eredeti céljait és tevékenységüket, azonban - mint az egyik testvér elmondta - ezt a nevet igen ferde szemmel nézték pl. az arab országokban. Hitük nem a zsidó vallásúak keresztény hitre térítésén alapszik, hanem az együttes közösségkeresésben. Ők úgy mondják, mindannyian Isten házában lakunk, zsidók és keresztények egyaránt, csak a keresztények átköltöztek Krisztus házába. Ennek megfelelően jó kapcsolatot építettek ki a messiáshívő zsidókkal, azokkal akik zsidó voltak mellett "Jézus is Istenként tisztelik" Tehát a gyökerek az ősi hagyományok tiszteletreméltóak és megtartásukra törekedni kell. A világon mindenütt a zsidó vallásúak kiengesztelését szorgalmazzák hiszen - úgy vélik - 2000 éven át magukat keresztényeknek valló emberek üldözték hitüket, gyűjtözték fel zsinagógáikat.

A szektát 1973-ban Efreim zsidó származású református alapította, aki később katolizált. A közösség tulajdonképpen katolikusnak tekinthető, tag-

jai napi egy órát töltenek szentségimádással. (Kedvence szentjeik pl. Szent József, Szent Klára, Szent Benedek, Keresztelő Szt.János.) Megtartják a zsidók szent ünnepét, a szombatot, valamint más zsidó szertartásokat. (Az oltáron ott áll a hétágú gyertyatartó is.) Nagyon fontos szerepe van a táncnak, a testvérek ebben is a hagyományos zsidó dallamokat elevenítik föl. A közösség felépítése némileg eltér a szerzetesrendiekétől, a belépettek három életmód közül választhatnak, szerzetesek, apácák, vagy családostok lehetnek. A kisgyermekesek ugyanúgy együtt élnek a felnőttekkel a kolostor falain belül. Innen járnak busszal óvodába - Bajótra. A hivatalos egyház némileg értetlenül szemlélte ezidáig a "koedukációt" a nemzedékek együttélését, de konkrétan sohasem foglalt állást. A szekta tagjai Magyarországon már 3 éve élvezhetik háborítatlanul elzárkózásukat.

Életmódjukban egyébként rendkívül puritánok, a falak fehérre meszelték, itt-ott szentek ikonjai függenek (az ortodox vallások szerepét is nagyra tartják) a berendezés egyszerű. Agyagkorsók készítéséből, méhészetből tartják fenn magukat. szegényesen, de nem nélkülözve, hiszen a napi ételmen kívül csak egy vászonból készült ruhára van szükségük.

A központ: Lourdes, Franciaország. A világ csaknem minden égtájáról gyülekeznek ide a "Júdások", hogy közös hálaadással és imádságokkal ünnepeljenek.

Magyarországon három helyen telepedtek le eddig, az Esztergomhoz közeli Péliföld-szentkereszten, egy Nagykanizsa melletti területen és az Eger és Gyöngyös közötti Kiszánán. Tagjaik száma folyamatosan nő.

"Eretnekek" a XX.sz.-ban

- interjú Bulányi Györgyel -

- *Kérem, néhány mondatban mutakozzon be a Tű olvasóinak, s vázolja életpályáját.*

- 1919-ben születtem Budapesten. A piaristáknál tanultam, a rend 1943-ban szentelt pappá.

Az egyetemen a magyar-német szakot is elvégeztem, 43-48-ig tanítottam. 1945-től az illegálisan működő kisközösségek továbbélését segítettem elő, emiatt 1952-ben letartóztattak, 1956-ban kiszabadultam, majd a forradalom bukása után újra börtönbe kerültem, és 1961-ben amnesztiával szabadultam. Csak szállító munkásként kaptam állást, innen vonultam nyugdíjba 1979-ben. Mikor Kádár 1975-ben aláírta a Helsinkii Paktumot, a kisközösségek megsemmisítését nem tudta tovább folytatni, ezt a feladatot átadta Lékai báborosnak. 1979-ben Bokor alapításától kezdve a jézusi szelídség gondolatától megihletve, elkezdtem a katonai szolgálatmegtagadást. Az egyházban eretnek híreket kezdték költöni, papjainkat felüggesztették, kényszer-nyugdíjaztatták kisebb falvakba számfűzték.

Egy egyházi törvényszéket is létrehozta, ez megállapította, hogy a katolikus tanítással baj van.

82-től többé nem működhettem nyilvánosan papként, s az egyház minden kapcsolatot megszakított Bokorral.

1964-ben a Vatikán megegyezett a Kádár-rendszerrel. Róma biztatására Lékai Bokort gyakorlatilag kiteszítettnek tekinti. Ez a helyzet a mai napig nem változott. Az "Érted vagyok" és az "Így élünk" folyóiratokat eretnek irományokként kezelik.

- *Miért veszélyes a Bokor a katolikus hierarchia számára?*

- Mi komolyan vesszük a jézusi célkitűzést: Isten országát itt a Földön kell megvalósítani. Olyan magatartásformát terjesztünk, amely ezt elősegíti: "Ne tedd másokkal azt, amit nem szeretnél, ha veled csinálnák." Nincs olyan ember aki arra a kérdésre: szereted, ha rajtad uralkodnak, igennel válaszol.

Tehát a kölcsönös szolgálatra kell törekednünk. Senki sem szereti, ha éheztenek. Tehát, amit csak nélkülözni képesek vagyunk, megosztjuk másokkal.

Az elmúlt évtizedben is állandóan valutakisbóllással foglalkoztunk, hogy a pénzt oda juttassuk, ahol szükség van rá. Az erőszakot sem viselik el az emberek, tehát katonának sem megyünk, nem írtjuk embertársainkat, akik a folyó túlsó partján szü-

lettek. Ez a magatartásforma a szeretet, s mi ennek terjesztésére vállalkoztunk.

- *Egyik tanulmányában arról beszél, hogy Jézus az uralkodásmentességet képviselő társadalomfelforgató volt. Mivel tudja ezt alá támasztani?*

- A Bibliából: három év tanítás után Jézust valóságos főpapja istenkáromlásért kivégezteti. A keresztény egyház már a IV.sz.-ban kísértésbe esett az államhatalomból ekkor államvallássá lett, s a keresztények katonának is mehettek. Ez az egyházi hagyomány az egyház alapjának teljes megtagadásával jött létre. Az egyház paktumot kötött Hitlerrel is, a bolsevizmussal is, s akinek ez nem tetszett, s más úton járt, nem lett az egyház vértanúja.

- *Úgy hallottam nemrégiben egy új könyve készült el, amely Pál tanításait kritizálja. Mit tartalmaz a páli kritika?*

- A 70-es évektől kezdtem foglalkozni a páli teológia kritikájával, amelynek lényege a következő: Pál a kereszténység lényegének találta ki azt, amiről Jézus semmit sem mondott. Azt állította, hogy Jézus a golgotai áldozattal kiengesztelte az Atyát, akit azért kellett kiengesztelni, mert mindenkit kiteszített a menyországból. Holott Jézus azért jutott a Golgotára, mert aki ilyeneket mond azt a mindenkori hatalom kivégzi. Pál a szeretet eszméje mellé odaállította a kiengesztelés eszméjét. Pál vallása megosztotta az emberiséget, be kellett lépni ahhoz, hogy valaki a golgotai útra eljusson. Pál munkájának következménye a szeretet-koncepció és a megváltás-koncepció egymás mellett említése. A IV.sz.-tól kezdve a megváltás-koncepció megeshi az egész kereszténységet, mit sem számít, hogy katonának állunk, hogy gazdagodunk, hogy kiváltságokat gyűjtünk. Kötelemben ezt bontom ki részletesebben, de semmi reményem sincs arra, hogy megjelenik, nincs hozzá anyagi szubvenció.

- *Az embereknek az az érzése, Ön megpróbálja világivá tenni a keresztény tanokat.*

- Ragyogó gondolat. Jézus Krisztus akaratát Széchenyi, Deák, Bessenyei, Kazinczy gondolataival találom párhuzamosoknak. Ezekben az egész emberiséget egybeölelő gondolatokkal találkoztam. Én a Bokorban az ateistát, gnosztikust is elfogadom, ha jézusi alapon megtudunk egyezni.

- *A jelenlegi államhatalommal milyen a viszonyuk?*

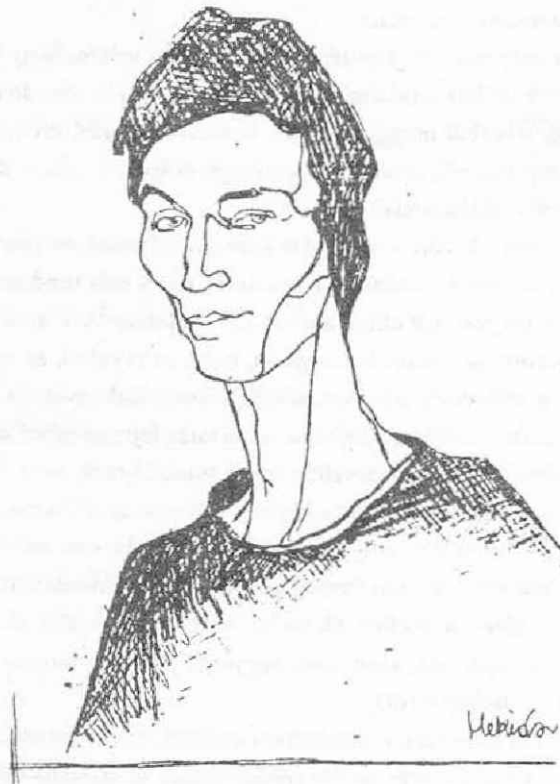
- Ez a hatalom minket nem támad. Az SZDSZ és a Fidesz részéről még halk szimpátiát is érzek, de ellenséges érzületet csak a hierarchia részéről.

Hívó szocialisták

Október 4.-6. között Szegeden tartotta II. kongresszusát az MSZP hívő tagozata. Az alptólevél megfogalmazásában szerepel az a kitétel is, ideológiailag semleges párt kíván lenni, s e tagozatban olyan emberek tevékenykednének, akik hívők és tagok is egyben. Elsősorban karitatív és elméleti tevékenységre szorítkozna a munka. A legelső feladatok közé tartozott azoknak az egyházi személyeknek, mártíroknak, hősöknek a felkutatása, akiket az elmúlt 40 évben megbélyegeztek. Első gyűlésükön pl. Schlachta Margit munkásságának feldolgozásával, rehabilitálásával foglalkoztak. Schlachta Margit politikai pályafutását ellentmondásosnak ítélték, viszont kihangsúlyozták, hogy a háború alatt a Zsidó emberek megmentésében elvülhetetlen érdemeket szerzett. A karitatív tevékenységben elsősorban a szegényekre és a legfiatalabb korosztályokra összpontosítanak. Terveik között szerepel: bálás ruha akció, idősek segítése, hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása és csere üdültetések megszervezése külföldre, elsősorban Ausztriába.

Az MSZP elismeri, hogy a pártállam idejében súlyosan vétettek a tulajdon, a vallásosság, és a nemzeti érzések ellen, s a múlt felülvizsgálatára készül. Reméljük, a lelkiismereti szabadság tiszteletben tartásával teszi ezt.

Írta és szerkesztette: Paládi Zsolt

Depressziós juhászbojtár

mottó: "Akkor is, ha egyedül maradok"

(Végh A.)

Egyetemista ismerősöm nemrégiben politikai meggyőződés szerint próbálta bizonyítani "elsővonalbeliségét". Mivel - szerinte - a főiskolai hallgatók többsége MDF szimpatizáns, ez is csak megerősíteni látszik "második vonalbeliségüket", míg az egyetemisták körében szinte kizárólag SzDSz-, Fidesz-kultusz dívik, ők lennének tehát az "elsővonalbeliek". Én ekkor felháborodottan tiltakoztam e szerecotíp beállítás ellen, mondván, legalább annyi híve van nálunk az egyik pártnak, mint a másiknak. Önkényesnek tartottam azt a felosztást is, ahogy az irányzatokról eldöntötte, első vagy második vonalbeliek. Úgy vélekedtem, ez az állítás így semmiképpen sem állja meg a helyét.

Mégis, azóta motoszkál fejemben a gondolat, mi indíthatta őt erre a sommás ítéletre? Magam is beláttam, valóban létező jelenségek táplálhatták előítéleteit. Miért van az, hogy olyan jelentős nyomás nehezedik a néhány liberálisabb, toleránsabb szellemű emberre? Hogyan alakulhatott ki az a belenyugvó, fatalista légkör, amely az egész intézményt körülvele? Diákként hogyan tanúsíthatunk olyan megfontoltan bölcs magatartást, mint 40 év pártállami diktatúrája alatt félelemben és tisztességben megöszült agastyánok? -fogalmazódtak meg bennem a kérdések.

Ha valaki most azt hiszi, ezekre a kérdésekre kísérlek meg választ adni, csalódni fog. Csupán egy konkrét példával szeretném illusztrálni a helyzetet.

Főiskolai diáktársam egy szép nap meglepetésszerűen közölte velem, hogy ő igenis a konzervatív eszméket képviseli. Mivel ehhez a szóhoz általában nem a legszebb jelzők tapadnak, kíváncsivá tett, hogyan válik egy huszoneves fiatalemberből meggyőződéses konzervatív, ezért ellenvetés nélkül hallgattam végig érveit. Fejtegetése egészen messziről, országos jelentőségű dolgoktól indult, de közvetlen környezetünket is érintő "sorskérdésekben" is állást foglalt.

Ha Európába akarunk eljutni - kezdte -, az csakis nemzeti jellegünk megtartásával lehetséges. Az önállósodási törekvések Európa nacionalizálódásához vezetnek, nincs más tendencia. (A francia parasztlak is elbarikádozzák magukat a magyar áru ellen, a németek is elzárkóznak az idegen beáramlás elől.) Itt meg lassan már nincs Magyarország. Szétesik a népünk, nincs se erkölcsi, se szellemi vezéregyéniségünk. Pedig hát az erkölcs, azt is szétverték a kommunisták, a családdal együtt (a földről nem is beszélve). Magyarország újjáépítését csak a nevelés, a kultúra, az oktatás fejlesztésével és egyneművé tételével lehet elérni. Nem kell ide Gordon-módszer, a nevelés legyen tekintélyelvű, nem uniformizált, de egységes. Ennek alapját persze a nemzeti öntudatra építés képezi. Akkor megvalósulna, hogy nem lenne megkülönböztetés a főiskolás és egyetemista között (ja, innen fúj a szél), hanem mindenkit a magyarság tudata hatna át. Amúgy meg, korunk rákfenéi sem fenyegetnének minket. Minden azért van, mert elterjedt az ifjúság körében a "darkos" stílus, a rocker életmód, meg ez az egész dekadencia. A fennen hangoztatott szabadság miatt jutottunk oda, ahol most vagyunk, pusztít a stressz, a neurózis, az AIDS. De hallottál te már depressziós juhászbojtárról?

Erre igazán nem tudtam mit mondani, roskadoztam az érvek mázsányi súlya alatt, s ráadásul még hallomásból sem ismertem soha egyetlen depressziós juhászbojtárt, neurotikus csikóst, skizofrén gulyást sem. De hogyan is nyilváníthatam volna ellenvéleményt én, a "szűk értelmiségi klikk konformistája", aki változatlanul, azóta is "tévelygek". Legalábbis beszélgetőpartnerem szerint, aki - annyi vakvágány és zsákutca után - végre helyesen látja a dolgokat.

Paládi Zsolt

DRESCH

N.B."Dresch Mihály zenéje révén ökumenikus világpolgár, aki mélyen kötődik keleti gyökereihez, ötvözi a modern jazz és a kortárs zene elemeit, látszólag fittyet hányva a klasszikus szabályoknak hozza létre világát."
(Jazz-Lexikon)

A félórás eszűzés csak előnyére vált a maroknyi közönségnek, akik még így is megtöltötték Dresch Mihály kvartettjére várakozva a szegedi FIDESZ klubot. Már a beszerelés élményt jelentett, mert a ritkán látható, hallható hangszerek (basszusklarinet, cimbalom, tárogató, tilinkó) látványa is felizgatta még a laikust is, nem beszélve a dobszerelésen lógó különböző méretű töltényhüvelyekről, lánccokról. A koncert kezdetén a neves zenészek (Dresch Mihály, Grecsó István, Benkő Róbert, Geröly Tamás) nem "átallottak" meghajolni, ami ritkán látható nemes gesztus. Az első kompozíció 40 perces tartamával és remek szerkesztettségével tűnt ki. Témák és mellék témák fogták össze, és ezek kohézióját csak fokozták a szólók. Kontrasztos zene ez, mind dinamikai, mind érzelmi vonatkozásban. Csodálhattuk Dresch körülégzőes szólóját, amely szinte a kozmoszt barangolta be, Grecsó átgondolt, bartóki skálára épülő szaxofon improvi-

zációját, Benkő Róbert extatikus bőgő ellenpontjait, és a dobos Geröly Tamás ritkán hallható pontos és - nem is dobolását, hanem négreket megszegyenítő - ritmusvarázsát.

A második számot a két szaxofonos lebegő tritómuszokkal tarkított duettje kezdte, ebbe szállt be a mozgékony bőgőszólam, majd a szaggatott dob. A kompozíció része volt az Ablakomba besütött holdvilág c. gyimesi népdal. Ezt a miliőt ötvözték a mindennapok világával. A harmadik szám egy halottsíratóhoz hasonlított. Dresch felolvasta Kós Károly századelőn írt, ma is fájdalmasan aktuális frását, mely okt.6 alkalmából készült. Közben balkáni és kelta hatású zenei részek váltakoztak. Basszusklarinet szólója után Dresch gyimesi ropogóst táncolt. A negyedik szám volt a leglíraibb, amihez Geröly Tamás nagyban hozzájárult vonóval göngből és hüvelyből esiszolt üveghangjaival, s azzal, hogy 2 hurkapálcika köteggel dobolt. Annyira életszerű ez a zene, hogy a kintről beszűrődő utcai zajok elegyedtek, és részévé váltak annak. A végén nem hiányzott a 2 ráadás sem. A lelkes közönség vörösre tapsolta a tenyerét, pedig nem egykönnyen emésztendő élményben volt része...hanem A ZENÉ-ben.

Szárz-Nagy Tamás

A Padlás

A Szegedi Színház először tűzte műsorára Presser Gábor: A padlás c. musiceljét. A darab eddig kasszasikernek bizonyult, de tény, hogy nem a kivitelezésnek köszönhetően. Maga a téma jó. Sajátos módon próbálja ötvözni a mese és a realitás világát. Az egész mű e két pólus összhangjának keresésére épül. Ez a témaválasztás és a mű egész hangulata jellegzetesen presszeres. Majd minden LGT albumon találkozunk hasonló hangvételi dalokkal. Talán azt is lehetne mondani, hogy Presser egy kis összegzést ad eddigi munkásságáról. Emeli a sztori különlegességét, hogy olyan szereplők vonulnak föl, mint a nyolcadik törpe, a herceg, aki nem tudta fölébreszteni csipkerózsikát, mert nem mert megeskölölni, vagy a szókimondó kölyök az érzőszívű néma hóhérrel. Találkozunk még a rádióssal aki a mű problémamegoldásának kulcsa, a magányos unatkozó öreg névvel, egy naív, áldozatkész, szerelmes kislánnyal, egy robottal és fölvonulnak a negatív szereplők is, mint a rabló és a besúgó. A felügcső és segéde valahol a kettő között helyezkednek el. A szereplők egytől-egyig szimbólumok, amik nagyon jól tükrözik Presser sajátos, érzékeny lelkivilágát.

Némelyikkel már találkozhattunk egy-egy LGT albumon. A zenéről csak annyit, hogy szuper! Aki szereti Presser Gábor munkáit, az nem fog csalódni ha ezt a darabot megnézi. A Szegedi Színház produkciójáról sajnos közel sem lehet ennyi jót elmondani. Ami egyértelműen kiemelkedett a produkciók közül az a "Témüller" alakítás volt, színészi és énekes szempontból is élményszámba ment. A többi színészi teljesítmény hétköznapi, könnyen felejthető. Az énekes produkciók a körülményekhez képest elfogadhatóak voltak. Elég jól válogatták össze a hanganyagokat, de komolyabb zenei teljesítményt talán csak a "kölyök" nyújtott. Még említést érdemel, hogy elég jól eltalálták "Rádi" hangkarakterét. A díszlet nem volt rossz. A jelmeztervező viszont egy kicsit több gondot fordíthatott volna a robot ruhájára, mert ebben a szerelésben úgy nézett ki mint egy Halloween bábu. A fénytechnika azonban határozottan tetszett. Végül talán annyit, hogy a darabot érdemes megnézni, de másodszor csak a zene és a "Témüller" alakítás miatt ülnék be.

G.K.

Banner Géza:

Sötétben

Láthatatlan szellemek ütköztek sajtó testébe.
Hangos-süvöltő gépezetek idézték fel benne
régmúlt idők emlékét, amikor még magabiztosan
rótta az öreg utca köveit. Amikor őszinte szánakozással
tekintett fel a Sötétség Birodalmának követéire...
Aztán egy áporodott levegőjű teremben hosszú álmából
felébredve belezuhant egy másik, keserű-fekete verembe.
Tudta jól: a fények örökre kialudtak.
Még egyszer, szinte reflexszerűen körültekintett:
látta amit más nem láthatott-mindazt, ami
a Fények kulisszája mögött rejlik. A felfoghatatlant.

Tánc

Piros lángnyelvek cikázó fénye
hamvadó parázs-álmok szárnyain.
Szerelmek haldokló reménye
Kihült tűzhelyek romjain.

MSe:

Engedd szabadon a vágyaidat.
Ne legyen a lélek foglya a tested.
Akarj hinni a beteljesülésnek.
Úzd a félelmet, szegezd messze délnek.
Játssz, amíg érzed, hogy élsz és mások élnek.
Engedd szabadon az álmaidat.

x x x

... álmodom
-ÉBREDJ!
... álmodom...

Fehér Szilvia:

A nélkülözhetetlen ember

Goldner Károly 56 éves gépipari vezérigazgató volt. Ezen a munkahelyén már pontosan 39 éve dolgozott. Pelyhedzett az álla, mikor itt inasként az első fizetését kézhez kapta, s most érett férfiként ő ennek a gyárnak az igazgatója, és ő osztja a béreket. Az ívelő pályának megvolt a maga erőfeszítése, hiszen munkáját mindig a lehető legpontosabban látta el. Főnökeinek elismerése sarkallta az újabb és újabb sikeres teljesítményekre. Soha nem késett el, holott néhányszor nagyon beteg volt, de ilyenkor erőt vett magán, s bevándorolt a gyárba. Ott pedig már a munka lendülete feledtette vele a fájdalmakat. Egyszer történt, hogy kénytelen volt - természetesen munkaidő után - elmenni a doktorhoz, mert a tavaszi influenza nagyon megviselte. A doktor, a kór felmérése után három napi otthoni pihenést ajánlott neki, mire ő mérgesen rácsapta a doktorra az ajtót. Nem tudott meglenni a munka nélkül.

De igazán nem is a munka jelentette neki az életet, hanem az, ahogy az emberek viszonyultak hozzá. 39 év alatt soha nem vezett össze egyetlen munkatársával sem, s minden reggel előre köszöntek neki. Mióta igazgató, ez érthető, de inas korában is előre köszöntötték az idősebb mesterek. Kitartó szorgalmát és tehetségét mindig dicsérték. Úgy érezte, hogy ő olyan ember, aki nélkül szürkébbek lennének a napok, sőt, akire mindenkinek szüksége van, aki nélkülözhetetlen. Ez nem valamiféle önimádat volt nála, hanem az élet racionális szeretete, a használni akarás vágya. Ezért is ment be mindig pontosan dolgozni.

Történt egyszer, hogy munkába sietvén eltört a lába. Ez egy olyan nevetséges baleset volt, amit elmesélni is kínos. Pusztán arról van szó, hogy kilépve az ajtón a frissen felmosott folyosón megcsúszott, s egy lépcsősornyi esés után ért csak földet. Először nem mert arra gondolni, hogy bármi baja esett, így igyekezett minél hamarabb lábra állni, de az első fájdalmas lépés után tapasztalta, hogy ez lehetetlen. Mentő vitte el az orvoshoz is, ahol egy nagy gipszet kapott a lábára, s hozzá azt tanácsolták, hogy két hétig fekdjön otthon vele. Először hallani sem akart a dolgról, de mikor a kínzó fájdalmak egyre inkább gyötörték, beadta a derekát. Úgy gondolta, hogy fekszik egy-két napot, s aztán megy dolgozni. Az első nap hallatlanul nagy kínok között telt el. Minden egyes percet egy órának érzett, és soha nem akart vége lenni a délutánnak. Egész nap csak az üres íróasztalát bámulta. Másnap már tevékenyebb volt a napja, mert gondolatban már benn volt a gyárban, s szorgalmasan dolgozgatott az irodájában. Este már a másnapi munkakezdés édes örömeivel aludt el. Az órát most korábbra húzta, mint szokta, hogy legyen bőségesen ideje elkészülni. Állapotához képest vígan pattant ki az ágyból, és örömittasan kapkodta fel a ruháit. Megborotválkozott, megreggelizett, s gipszével a lábán kicammogott a folyosóra. A folyosó végére érve azonban olyan kínzó fájdalmak nyilaltak a lábába, hogy megakadályozták további útját. Visszatért hát szobájába és lefeküdt. Másnap ugyanez történt és harmadnap is. Sőt, még egy hét múlva sem jutott el a gyárba. Egyre inkább úgy érezte, hogy már tényleg rosszul van, de ezt a munka hiányával okolta. Egy hét után erőt vett magán és elhatározta, hogy ellenáll minden

fájdalomnak, s most már tényleg bemegey dolgozni. Hiszen nem állhat meg az élet a gyárban egy apró baleset miatt. Erős fejfájással ébredt, de úgy gondolta, ez semmiképpen nem akadályozhatja meg őt. Alig evett valamit és felesége szokásos reggeli jótanácsait sem hallgatta meg. Alábán lévő gátló tényezők ellenére vígan sántikált le a lépcsőn. Jó kedve volt, így még a bűnös lépcsőre sem tudott haraggal nézni. Azonban a folyosó végén már elkapta az a szokásos fájdalom, de ő erre nem akart figyelni. A kapun kilépve már egészen erősen érezte, de összeszorította a fogát és nem gondolt semmi másra, csak arra, hogy benn a gyárban már mennyire várják őt. Míg végigment az utcán elképzelte, hogyan fogadják őt a munkatársai: Jó reggelt igazgató úr! Hogy van? Mi történt Önnel? Már nagyon hiányzott! - hallotta az emberek hangját a gondolataiban.

Az út a gyárig nagyon hosszúnak bizonyult. Máskor észre sem vette, hogy gyalog milyen hosszú, de most minden lépésért meg kellett küzdenie, Kicsit bánta, hogy nem hívott taxit, de most már gyalog kell ezt végig küzdenie. Elhatározta, ha nem javula lába, holnap autóval megy dolgozni. Végre feltűnt a gyár a szeme előtt. Most is ugyanolyan fenségesen állt ott, mint 39 évvel ezelőtt. Igaz, azóta már sokat öregedett, a vakolat már sok helyen lehullott róla, de ő ezt soha nem vette észre. Neki mindig olyan szép és új volt, mint inas korában. Ahogy közeledett a kapuhoz, egyre hevesebben vert a szive. Lép-teit is sűrűbben szedte, el is felejtette a gipszet a lábán. Sietett, hogy el ne késsen. A portás csak felnézett rá bólintott, s folytatta tovább az írást. Meglepte ez a közönyöség, de nem akart megállni, így elindult az irodák felé. Az udvaron már rengeteg ember dolgozott. Négy ember egy teherautóra rakodott, három az árut húzta be a raktárba. A bejáratától balra két ember tolt egy csavarokkal megrakott kiskocsit, s még nagyon sokan iparkodtak elvégezni a munkájukat. Mindenki pontosan tudta a feladatát, s közben senki nem vette észre őt. Kicsit megfájdult a lába, így gyorsan tovább sietett az irodája felé. Még nagyon sok emberrel találkozott, de ugyanolyan közömbösséget látott mindenütt. Belépve az irodába a szokásos irodai zaj fogadta. Megpróbált mosolyogni, de mikor látta, hogy senki nem vette észre őt, nem próbálkozott tovább. Hangosan köszönt, de még mindig a munkájukkal voltak lekötve az emberek. Mégegyszer köszönt, ekkor az egyik férfi felnézett, halkán köszönt, de már végezte is tovább a dolgát. Fájdalmasan sántikált be a szobájába, becsukta az ajtót, leült az asztalhoz, s mereven nézett maga elé. Nem tudta, hogy mennyi ideig ülhetett ott. Közben egész életét végig gondolta: gyermekkorát, szüleit, az inaséveit, a házasságát, az igazgatói kinevezését, mindent, ami eszébe jutott. Majd felállt és ugyanolyan észrevétlen távozott, mint ahogy bejött. Hazament, lefeküdt az ágyába, és többet már soha nem ment dolgozni. Egy ideig állandó fájdalmakra hivatkozott, aztán csendesen nyugálmányba vonult, soha többet nem járt a gyárban, és a gyártól sem kereste őt senki.

Kisóczy

Az ajtó

Egyre nagyobb a hullámverés:
Nemsoká kicsap!
Agyamban feszülten úsztatom
gondolataimat.
A csönd majd szétreped,
úgy hegyezi vásott fülét.
Mi ez a moraj?
Nem válaszol barátja:
az egyedüllét.
Ő az, ki e hullámverést okozza,
korbácsával vizeimet ostromozza!
Suhintásával még az eget is
vérvörösre festi,
láttam sok, nagyon sok
hajómat odaveszni...
A fáradt vizeken
korhadó faajtó himbálózik.
Tegnap még ott álltam előtte,
s azon gondolkodtam:
vajon merre nyílik?!

Visnyovszky Tamás

A Bölcs

Szólni akarván a tömeghez
a hordóra lép,
krákogva szuszogva.
Majd belemeredve az arcokba
a tákolt magaslatról
legyintve csak ennyit szól:
Ha azt akarjátok látni
úgyis meglelitek
bennem a hülyét.
Inkább lemászok magamtól.

Bíró Csongor

Kopogás

Van még bent valaki
azonos érzésekkel küzdve?

a gyermek felnőtt
az álom eltűnt.

a kopott szirtfalon
még mindig csak kúszol
konokságoddal a mélybe úszol

Limaszolban robbant egy
hang s levetted ajtódról
a zsebet, perselynek kell.

Öninterjú

arra a kérdésre
hogy: mit csinálok
csak egyet mondok
görnyedve várok

arra a kérdésre
hogy: mikor jövök
azt mondom
láncban a lában

hogy mikor megyek
azt válaszolom
ha kedvem tartja

s ha látni akarlak
hozzád is belépek
s porttörlünk szívünkről
együtt interjúvolva.

Kálmán Judit

Variációk

Bomló elméjéből
kicsurgó gondolatai
közé nedvesedik a
csönd s markában mint
vattacukorhoz tapadt
idő verdesnek a
Szavak.

Szeme sarkából figyel
a csend, szoba
falai közt rekedt idő
szuszog zsebében, de
félelme zajára felriad
S belőle kilép, mint
Szendergő holt(-est-én)
a MÚLT.

1991.aug.23.

B.B.S. filmklub program

- Okt.29. Jeles András: Montázs
Szirtes András: Hajnal
- Nov.5. Jeles András: Szélvihar
- Nov.12. Jeles András: A mosoly birodalma
- Nov.19. Erdély Miklós:
Álommásolat
- Nov.26. Erdély Miklós: Verzió
Xantus János: Diorissimo
- Dec.3. Erdély Miklós: Tavasz
kivégzés
Dobos Gábor: Don Giovanni
- Dec.10. Lukács Andor: Alagút
- Dec.17. Najmányi László: A császár üzenete
Xantus János: Női kezekben

A vetítés helye: J.GY.T.F. díszterme
Bérletek ára: 200 - (főiskolásoknak)
300 -

A vetítés időpontja: 20 óra
Jegyek korlátozott számban válthatók.

KÜFÖLDI ÖSZTÖNDÍJ LEHETŐSÉGEK:

A TEMPUS és a Német Akadémiai Csere-
szolgálat szervezésében különféle ösztöndíj-
pályázati lehetőségek állnak rendelkezésünkre az
Európai Közösség országaiban.

Pályázhatnak: kellő nyelvtudással rendelkező,
tetszőleges szakos hallgatók.
Bővebb információért dr. Földes Csabához (Né-
met Tanszék) és dr.Györke Zoltánéhoz lehet
fordulni.

Gólyabál

időpont: 1991. november 7. csütörtök 19 óra
helyszín: Volt szovjet laktanya-Óthalom
(E 5-ös út)
közlekedés: Mars térről félóránként indulnak
különjáratok
este 7 órától hajnal 4 óráig.

A jegy ára: Előreláthatólag 200 Ft - ez egyben 1
tombola is. Minden 50-dik jegyvásárló 1db
ingyenjegyet (is) kap.
Vásárlás: az őszi szünet után!

Program:

Éles István humorista

Táncbemutató

RIVER koncert

Jazz (élő)

Tombola és

Szépség/Bál-királynő választás

Szolgáltatások: Büfé,koktélbár,ruhatár
Alkalmhoz illő megjelenés. (kis csinosan)

Figyelem !

A Radnóti Színház (Budapest) akciót
hirdet egyetemi és főiskolai hallgatók számára.
November hónaptól - folyamatosan - lehetőség
nyílik arra, hogy 50%-os áron juthassunk
színházjegyekhez. A kedvezményt igénylők a
Főiskola Közművelődési Titkárságán (főépület
hátsó része, félcemelet) kaphatnak bővebb
információt. Novemberben a következő
darabokat lehet megnézni:

Nóra, Pygmalion, A képzelt beteg, Kaland,
Floridai öröklakás eladó, A hetvenkedő
katona, Amit a szívedbe rejtész,
Az árvák, Bertha és Axel.

Részletes műsorterv a Titkárságon!

CÍMOLDAL/EMBLÉMA PÁLYÁZAT

Bárki pályázhat, aki megfelelő alkotó
ötletekkel rendelkezik a Tű címlapját
illetően.

Benyújtási határidő: nov.11.
Nyertes pályázat jutalma: 1000 Ft

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Katolikus Egyetemisták és Főiskolások Egyesülete tavasszal már közzétett egy pályázati felhívást. A hosszú nyár után szeretnénk ezt megismételni és néhány információval kiegészíteni.

Három témakörben várunk pályamunkákat:

1. A mai ember problémái a mai teológiában (pl. ökológiai válság, társadalmi igazságosság, emberi jogok érvényesülése, a nők helyzete, stb.)

2. Magyar teológusok válaszai koruk kérdéseire (jól ismert, vagy a szerző által felfedezett teológusok műveit egyaránt lehet elemezni)

3. A jövő egyházának ígérete (jól működő egyházközösség vagy valamilyen kisközösség bemutatása)

A pályázat beadási határideje:

1992. január 31.

Eredményhirdetés:

1992. Húsvétja utáni 2. hétvégén a KEFE Tanulmányi Napjainak keretében.

Levélcím: 6720 Szeged, Dóm tér 15.

Telefon:(62)23-955

Pályázati feltételek:

- A dolgozatnak minimum fél fv (11-12 oldal) terjedelműnek kell lennie, amit 2 példányban kell benyújtani.

- A pályázaton részt vehetnek azok, akik 26 évnél nem idősebbek vagy valamelyik felsőoktatási intézményben nappali tagozaton tanulnak.

- A pályázat jelígs. Egy leragasztott borítékban mellékelve kell beküldeni a személyi adatokat. A borítékon csak a jelíget lehet feltüntetni és azt, hogy a dolgozatot nappali teológus hallgató írta-e. Utóbiak munkáit a zsűri külön bírálja el.

A zsűri tagjai:

Kamarás István (Budapest)
Morell Gyula SJ (Innsbuck)
Tarnay Brúnó OSB (Pannonhalma)
Teleki Béla SJ (Szeged)

A pályázók számára segítséget adnak:

Farkas Beáta
(JATE ÁJTK Közgazdasági Tanszék)
Máté-Tóth András
(JGYTF Társadalomelméleti Tanszék)
Mustó Péter SJ
(Szt. József templom)

Csütörtök este

Megkereste szerkesztőségünket Máté-Tóth András tanár úr, hogy felhívja figyelmünket egy érdekesnek ígérkező programsorozatra. A KEFE tagjai szegedi hallgatók - tekintet nélkül arra, hogy ki JATÉ-s, illetve JGYTF-s. A hallgatói kezdeményezés iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Az érdeklődők számára álljon itt az egész féléves program.

"A Katolikus Egyetemisták és Főiskolások Egyesülete szeretettel hív minden érdeklődőt csütörtök esténkénti előadásorozatára, mely két félév során a katolikus tanításról ad áttekintést.

1. X.10. Az ember kérdései az élet értelméről
2. X.17. A kereszténység és más világvallások
3. X.31. A Biblia keletkezése
4. XI.7. Ószövetség I. A próféták
5. XI.14. Ószövetség II. Bölcsességi irodalom, zsoltárok
6. XI.21. Ószövetség III. A történeti könyvek
7. XI.28. Újszövetség I. A szinoptikus evangéliumok
8. XII.4. Újszövetség II. János evangéliuma, a Jelenések könyve

Az előadásokat neves hittudósok, főiskolai tanárok, professzorok tartják. Az előadások 19 órakor kezdődnek a Lektorátus épületében, a BTK I.teremben (Petőfi sgt. 30-34. földszint)."

KÖNYVVÁSÁR!

- Magyarország királyai és királynői
- Erdélyi református templomok és tornyok
- Micimackó
- Merle: Szenvedélyes szeretet
- Zsoldos P.: Távoli tűz
- Rudolf - a trónörökös és lázadó
- Angol társalgási képeskönyv
- Német-magyar kéziszótár

És még sok érdekes könyv 10 %-os árengedménnyel kapható a Hallgatói Irodában.

NYOMTATÓK

HP LaserJet III	.....199.000.-Ft
HP LaserJet IIIP	.....129.000.-Ft
HP LaserJet series II	.....149.000.-Ft
HP LaserJet IIP	.....99.900.-Ft
HP DeskJet Plus	.....69.900.-Ft
1+2 év garancia	
EPSON FX 850	.....34.900.-Ft
EPSON FX 1050	.....43.900.-Ft
EPSON DFX 5000	.....169.000.-Ft
1 év garancia	
FUJITSU DL 1100 ff	.....35.900.-Ft
FUJITSU DL 1100 szines	.....38.900.-Ft
FUJITSU DL 4400 ff	.....95.000.-Ft
FUJITSU DL 5600 szines	.....155.000.-Ft
1 év garancia	
Mannesmann Tally MT 81	.....17.900.-Ft
Mannesmann Tally MT 82	.....44.000.-Ft
Mannesmann Tally MT 131	.....52.000.-Ft
Mannesmann Tally MT 904	.....129.000.-Ft
1 év garancia	

SZÁMÍTÓGÉPEK

IBM kompatibilis számítógép konfigurációk

AT 286-16	
40 MByte Monochrom	.....59.900.-Ft
40 MByte VGA	.....95.900.-Ft
80 MByteVGA	.....119.900.-Ft
AT 386-16 SX	
80 MByte Monochrom	.....99.900.-Ft
120 MByte VGA	.....149.900.-Ft
AT 386-25 CACHE	
40 MByte Monochrom	.....109.900.-Ft
80 MByte VGA	.....169.900.-Ft
AT 386-33 CACHE	
80 MByte VGA	.....189.900.-Ft
120 MByte VGA	.....199.900.-Ft
AT 486-25 CACHE	
120 MByte VGA	.....249.900.-Ft
AT 486-33 CACHE	
120 MByte VGA	.....269.900.-Ft

PROCONTROL

ELECTRONICS LTD.

AMERIKAI-MAGYAR VEGYESVÁLLALAT

Áraink NETTÓ árak,
a 25% ÁFA-t nem tartalmazzák.

Szeged, Széchenyi tér 8.
Tel:62/24-711 Fax:62/14-477

PC Budapest, Wesselényi u. 76.
Tel/Fax:121-1446

PC Debrecen, Jókai u. 1.
Tel/Fax:52/32-222